

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 METŲ STRATEGINIO PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026 m. birželio d. Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2026 m. birželio 16 d. 14.30–17:00 val. mišriu būdu (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) 399 salėje ir *MS Teams*).

Posėdžio pirmininkas – Andrius Palionis, žemės ūkio ministras, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos komiteto (toliau – Komitetas) pirmininkas.

Posėdžio sekretorius – Povilas Valteris, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) Europos Sąjungos paramos programų stebėsenos ir vertinimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

Dalyvavo: Komiteto nariai, Europos Komisijos (toliau – EK), Ministerijos atstovai. Posėdyje dalyvavo 17 Komiteto narių iš 20 (kvorumas yra) (dalyvavusių Komiteto narių sąrašas pridedamas, 1 priedas).

Posėdžio įrašas yra.

Posėdžio pirmininkas pateikė darbotvarkę balsavimui. Darbotvarkei pritarta bendru sutarimu.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano (toliau – SP) intervencinės priemonės „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“ aprašo keitimo;
2. Dėl SP priemonių „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (KP17jūs) ir „Investicijos į žemės ūkio produktų perdirbimą (finansinės priemonės)“ (KP30pfi) strateginio plano keitimo;
3. Dėl SP intervencinės priemonės „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ priemonės aprašo papildymo ir papildomų lėšų skyrimo šios priemonės įgyvendinimui;
4. Dėl SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ atrankos kriterijų sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams nustatymo;
5. Dėl SP naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“;
6. Dėl SP naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ atrankos kriterijų;

7. Dėl fiksuotųjų vieneto įkainių SP intervencinei priemonei KPmgt „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“ nustatymo.

1. SVARSTYTA. SP intervencinės priemonės „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“ aprašo keitimas.

R. Motiejaitė pristatė klausimo medžiagą ir siūlymus *(1 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede)*.

Kalbėjo: Andrius Palionis, Rasa Motiejaitė, Eimantas Pranauskas, Martynas Puidokas, Vytautas Buivydas, Ramūnas Krugelis, Nerijus Zableckis, Aira Paliukėnaitė. Vyko diskusija.

E. Pranauskas pasisakė, kad įgyvendinus šią priemonę, pareiškėjai turės laikytis įsipareigojimų du metus, o kadangi šis programinis laikotarpis jau baigiasi, priimant šį sprendimą būtų įsipareigojama šią šlapynių ekoschemą su buveinėmis perkelti į būsimą programinį laikotarpį. Komiteto narys taip pat atkreipė dėmesį, kad priešingai nei yra teigiama, pakeitimas turės finansinės įtakos SP, nes iš vienu priemonių lėšos yra perskirstomos kitoms priemonėms. Taip pat komiteto narys pasisakė, kad yra įtraukiamos naujos buveinės, kurios komiteto nariams yra nepristatytos, nors pats sąrašas reikšmingai prasiplečia.

A. Palionis padėkojo už pastebėjimus ir pasisakė, kad ir anksčiau įsipareigojimai iš vieno finansinio laikotarpio buvo perkelti į kitą finansinį laikotarpį, o nemaža dalis numatytų lėšų sumos šiai priemonei yra nepanaudota ir programinio laikotarpio pabaigoje gali reikėti likusias lėšas perskirstyti.

R. Motiejaitė papildė, kad SP 2028 m. yra numatytas finansavimas šiai priemonei – 386 tūkst. EUR. Priemonės bendras biudžetas yra ~2,8 mln. EUR, pareiškėjų kasmet yra nedaug ir paraiškose prašomos sumos yra nedidelės. Pranešėja atkreipė dėmesį, kad tai nėra iš principo naujos buveinės, jos yra remiamos ir tvarkomos pagal ekoschemą, tad buveinių sąrašo papildymas leis užtikrinti suderinamumą (sinergiją) tarp SP intervencijų.

M. Puidokas paklausė kieno rekomendacijomis remiantis buvo papildytas buveinių sąrašas.

R. Motiejaitė atsakė, kad sąrašo papildymas buvo inicijuotas ŽŪM, pastebėjus nesuderinamumą tarp intervencijų, todėl buvo kreiptasi į Aplinkos ministeriją išvadai gauti, pasiūlymų ar rekomendacijų iš kitų institucijų ar nevyriausybinių organizacijų nebuvo.

V. Buivydas pasisakė, kad nuostabą kelia tai, jog persikeliama į kurortines teritorijas, prie jūros ir keistai skamba galvijų ganymas šiose teritorijose. Komiteto narys taip pat išsakė poziciją, kad bendruomenių ir kaimo gyventojų tikslas būtų įveiklinti tokias teritorijas ir sudaryti sąlygas įveiklinimui, nes dar yra nemažai plotų, pelkynų, saugomos įvairios biologinės įvairovės objektų, kurie yra neišnaudoti.

R. Krugelis atkreipė dėmesį, kad naujos buveinės apims ne tik pajūrį, bet ir pelkes, liūnus, aliuvines pievas.

A. Palionis pasisakė, kad buveinių sąrašas yra praplečiamas ir naujų lėšų nėra prašoma, praplėtimas vykdomas priemonei skirtų lėšų ribose. Buveinių sąrašo praplėtimas yra daromas tam, kad įvykdyti SP įsipareigojimus ir pasiekti rodiklius. Šie veiksmai daromi ir siekiant padidinti susidomėjimą priemone, įtraukiant daugiau buveinių ir suteikiant galimybę dalyvauti daugiau pareiškėjų. Šie veiksmai reikalingi ir atsiskaitymui prieš EK, parodant, jog yra daromi veiksmai siekiant rezultatų ir užsibrėžtų rodiklių pasiekimo.

E. Pranauskas pasisakė, kadangi įvardytos buveinės buvo numatytos šlapynių ekoschemoje, tad rodikliai atspindi ir šių buveinių įtraukimą. Jeigu jos nebuvo tvarkomos pagal šlapynių ekoschemą, tuomet, komiteto nario nuomone, nėra prasmės jų įtraukinėti į šią priemonę.

R. Motiejaitė atsakė, kad šiai priemonei yra kitas rodiklis nei šlapynių ekoschemai. Pranešėja taip pat pakomentavo, kad modeliuojant priemonę buveinių sąrašas buvo pateiktas Aplinkos ministerijos, o bandant suaktyvinti priemonę, vėl buvo kreiptasi į Aplinkos ministeriją dėl galimybės sąrašą praplėsti.

N. Zableckis paklausė ar fiksuotas įkainis nepaskatino dalyvauti šioje priemonėje.

R. Motiejaitė atsakė, kad tvarkomas plotas pagal šią priemonę didėja, o šiais metais numatomas ir antras kvietimas pagal šią priemonę.

A. Paliukėnaitė patvirtino, kad dėl šio klausimo buvo konsultuotasi su Aplinkos ministerijos ekspertais dėl konkrečių buveinių, o ši priemonė labai svarbi galvojant apie buveinių ir platesnius aplinkosauginius klausimus, todėl Aplinkos ministerijos pozicija yra palaikyti siūlymą, sudarant sąlygas tos priemonės kontekste efektyviau saugoti valstybės resursus.

A. Palionis padėkojo už išsakytas pozicijas ir pateikė klausimą balsavimui.

Balsavimas (*dalyvavo 16 komiteto narių*):

už balsavo 15 komiteto narių: Rita Armonienė, Vytautas Buivydas, Asta Davidonienė, Sigitas Dimaitis, Fortunatas Dirginčius, Gytis Kauzonas, Aira Paliukėnaitė, Algminas Pakalniškis, Gedas Špakauskas, Kristina Švedaitė, Loreta Veličkaitė, Nerijus Zableckis, Vilma Atkočiūnienė, Ramūnas Krugelis, Andrius Palionis.

prieš balsavo 1 komiteto narys: Eimantas Pranauskas.

E. Pranauskas po balsavimo protokolui pasisakė dėl balsavimo motyvų, jog ateičiai, kai reikės įgyvendinti kitus reglamentus, komiteto narys daugiau nekalbės.

NUTARTA. Keisti SP intervencinės priemonės „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“ aprašo 5 dalį „Pasirinktas intervencinės priemonės modelis, reikalavimai ir tinkamumo finansuoti sąlygos“ ir remiamų buveinių sąrašą papildyti 2130 pilkųjų kopų, 2140 kopų varnauogynų, 2190 drėgnų tarpkopių, 2320 pajūrio smėlynų tyrulių, 6270 rūšių turtingų smilgynų, 6430 eutrofinių aukštųjų žolynų, 6450 aliuvinių pievų, 6510 šienaujamų mezofitų pievų, 7140 tarpinių pelkių ir liūnų, 7230 šarmingų žemapelkių buveinėmis:

„<...>

Pagal šią intervencinę priemonę saugomos šios Europos Bendrijos (EB) svarbos rūšys bei natūralios buveinės, kurioms gresia išnykimas dėl apleistos žemės ūkio veiklos: meldinė nendrinukė (lot. *Acrocephalus paludicola*), balinis vėžlys (lot. *Emys orbicularis*), kraujalakinis melsvys (lot. *Maculinea teleius*), niūriaspalvis auksavabalis (lot. *Osmoderma barnabita*), šiaurinis auksinukas (lot. *Lycaena helle*), auksuotoji šaškytė (lot. *Euphydryas aurinia*), plikažiedžis linlapis (lot. *Thesium ebracteatum*), stulgys (lot. *Gallinago media*), paprastasis griciukas (lot. *Limosa limosa*), raudonkojis tulikas (lot. *Tringa totanus*), didžioji kuolinga (lot. *Numenius arquata*), 6530 Miškapievės, 5130 Kadagynai, 9070 Medžiais apaugusios ganyklos ~~įskaitant ir kertines buveines~~, 2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, 6120 Karbonatinių smėlynų pievos, 6210 Stepinės pievos, 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai, 6410 Melvenynai, 2130 Pilkosios kopos, 2140 Kopų varnauogynai, 2190 Drėgnos tarpkopės, 2320 Pajūrio smėlynų tyruliai, 6270 Rūšių turtingi smilgynai, 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai, 6450 Aliuvinės pievos, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7230 Šarmingos žemapelkės.

<...>“.

2. SVARSTYTA. SP priemonių „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (KP17jūs) ir „Investicijos į žemės ūkio produktų perdirbimą (finansinės priemonės)“ (KP30pfi) strateginio plano keitimas.

L. Golubevaitė pristatė klausimo medžiagą ir siūlymus (*2 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede*).

Kalbėjo: Andrius Palionis, Loreta Golubevaitė, Gytis Kauzonas, Sigitas Dimaitis, Vytautas Buivydas, Gedas Špakauskas, Eimantas Pranauskas. Vyko diskusija.

G. Kauzonas pasisakė, jog perdirbimo investicijoms yra per didelė rizika didinti lengvatinių paskolų laikotarpį, nes per 10 metų perdirbimo įranga reikšmingai nusidėvi, o standartinis gamybinės įrangos amortizacijos laikas yra 5 metai. Komiteto nario nuomone, priemonė iš savęs yra neveiksminga ir ji turėtų būti įgyvendinama skiriant dotacijas, o ne lengvatines paskolas. Kadangi šiai priemonei liko 2-3 metai, komiteto nario nuomone, lėšas reikėtų perskirstyti ten, kur jas panaudoti galima efektyviau.

A. Palionis atsakė, kad šiame finansiniame laikotarpyje vertėtų padaryti siūlomus keitimus, kad modeliuojant naująjį programinį laikotarpį būtų galima apsispręsti, ar šis sprendimas pasitvirtino.

S. Dimaitis išsakė Žemės ūkio rūmų bendruomenės pritarimą Ministerijos siūlymui ir papildomai pasiūlė pasvarstymui, kad tokią priemonę būtų galima taikyti horizontaliai visose SP priemonėse.

V. Buivydas padėkojo už siūlymą ir išsakė pritarimą, nes jaunųjų ūkininkų nuomone, ilgalaikė investicija negali būti su trumpalaike paskola, nes tai priveda ūkius prie bankroto ir kitų situacijų.

G. Špakauskas išsakė Lietuvos ūkininkų sąjungos pritarimą pateiktam Ministerijos siūlymui.

E. Pranauskas pasisakė protokolui, kad yra ne tik jaunieji ūkininkai, bet yra ir jaunieji specialistai, jaunieji darbuotojai.

Posėdžio pirmininkas pasiūlė balsuoti dėl posėdžio medžiagoje pateikto Ministerijos siūlymo bendru sutarimu.

Balsavimas: *pritarti bendru sutarimu.*

NUTARTA. Pranešimu EK apie SP keitimą ilginti pagal KP17jūs ir KP30pfi teikiamų lengvatinių paskolų investicijoms terminą nuo 5 iki 10 metų.

Nustatyti šio SP keitimo taikymo pradžios datą – 2026-09-01.

Tikslinamos šios SP dalys:

1. KP17jūs aprašo 7 dalyje:

„3. Ilgiausia paskolos trukmė – 10 metų investicijoms ir 5 metai apyvartiniam kapitalui. Vienam galutiniam naudos gavėjui iš šios priemonės lėšų gali būti suteikiama viena paskola.“

2. KP30pfi aprašo 7 dalyje:

„Ilgiausia paskolos trukmė – 10 metų investicijoms ir 5 metai apyvartiniam kapitalui.“

3. SVARSTYTA. SP intervencinės priemonės „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ priemonės aprašo papildymas ir papildomų lėšų skyrimas šios priemonės įgyvendinimui.

L. Golubevaitė pristatė klausimo medžiagą ir siūlymus (*3 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede*) taip pat užakcentavo, kad šiuo metu vyksta neformalus SP keitimo derinimas su EK ir pagal naujausią turimą kompromisą dar turėtų būti

pakoreguotos priemonės aprašo 9 dalį (į netinkamų finansuoti išlaidų sąrašą įtraukiant išlaidas drėkinimui bei tunelius, skirtus intensyviai ištisinei (nesezoninei) gamybai ir jų įrengimą naujuose, iki tol sodininkystei, daržininkystei, uogininkystei nedeklaruotuose plotuose) bei 12 dalį (nurodant, kad planuojama vieneto suma prevencijos nuo šalnų atveju išliks tokia pati - 40 000 eur).

Kalbėjo: Andrius Palionis, Loreta Golubevaitė, Eimantas Pranauskas, Gytis Kauzonas, Sigitas Dimaitis, Gedas Špakauskas. Vyko diskusija.

E. Pranauskas pasiūlė pinigų savitarpio pagalbos fondų priemonei lėšų visai nepalikti ir perskirstyti visas lėšas šiai priemonei.

G. Kauzonas pasveikino, kad buvo atsižvelgta į sodininkų ir daržininkų rizikas, tačiau atkreipė dėmesį, kad gyvulininkystės sektorius, ypač kiaulininkystė ir paukštininkystė, buvo pagrindiniai biosaugos priemonių dalyviai, nors iš esmės šios priemonės iki šiol buvo neapgalvotos, nes pavyzdžiui ūkininkui, turinčiam 3 fermas su 90 tūkst. broilerių, neapsimoka teikti paraiškos, nes jos pateikimas brangesnis negu galima gauti paramos suma. Taip komiteto narys išsakė siūlymą išskirti paramos sumas augalininkystei ir gyvulininkystei, arba daryti atskirus paraiškų šaukimus pagal šiuos sektorius.

A. Palionis ir L. Golubevaitė patikino, kad augalininkystei ir gyvulininkystei bus organizuojami atskiri kvietimai.

Posėdžio pirmininkas pasiūlė balsuoti dėl posėdžio medžiagoje pateikto Ministerijos siūlymo bendru sutarimu.

Balsavimas: *pritarti bendru sutarimu.*

NUTARTA: SP keitimu padidinti SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ finansavimą (1 300 000 Eur), perskirstant lėšas iš SP intervencinės priemonės KP16sav „Savitarpio pagalbos fondai“ siekiant sudaryti galimybę paramą prevencijos priemonių diegimui gauti ir sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės ūkiams.

SP turės bus atlikti šie keitimai:

1. Intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ apraše:

- 3 dalis papildoma poreikiu b3. Didinti ūkių tvarumą prisitaikant prie klimato kaitos ir sprendžiant drėgmės disbalanso problemas.

- 5 dalyje patikslinama: Intervencinės priemonės tikslas – taikant prevencines priemones išlaikyti gyvulininkystės ūkių perspektyvumą ir konkurencingumą, sumažinti sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės sektoriaus pajamų nestabilumą, o pasireiškus nepalankiems reiškiniams ar įvykius gyvūnų ligų protrūkiams sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams išsaugoti žemės ūkio gamybos potencialą.

- 5 dalis papildoma tekstu: <...> Agroklimatinės rizikos – šalnos, kruša ir sausra – daro didelę žalą sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriams, nes lemia derliaus praradimus ir ūkių pajamų nestabilumą. Dėl klimato kaitos pavasaris Lietuvoje prasideda anksčiau, todėl augalų vegetacija suaktyvėja iki dviejų savaičių anksčiau. Po ankstyvo žydėjimo sekantys staigūs temperatūros kritimai ir ilgalaikės šalnos sunaikina 50–90 proc., o kai kuriais atvejais – iki 100 proc. vaisių ir uogų derliaus. Pasikartojantys nuostoliai kelia grėsmę ūkių išlikimui.

Padėtį dar labiau blogina po šalnų dažnai pasitaikančios stichinės sausras. 2023 m. dėl sausras ir šalnų ekstremali situacija paskelbta Radviliškio rajone, o stichinė sausra nustatyta keliuose kituose rajonuose. 2025 m. krizė dar labiau išaugo – ekstremalioji situacija paskelbta Lazdijų, Vilkaviškio ir

Anykščių rajonuose, o valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu sunaikinta 7 390 ha sodų ir uogynų bei patirta 14,9 mln. Eur tiesioginių nuostolių.

Vien nuostolių kompensavimas neužtikrina ilgalaikio sektoriaus atsparumo, todėl būtina diegti prevencines priemones. Investicijos į mikroklimatą reguliuojančias ir fizinę apsaugą užtikrinančias technologijas padėtų sumažinti ekstremalių reiškinių poveikį, apsaugoti derlių, stabilizuoti ūkių pajamas, stiprinti finansinį tvarumą ir didinti sektoriaus konkurencingumą.

- 5 dalyje patikslinama: Intervencinė priemonė atliepia SSGG analizėje nustatytą investicijų į prevencines priemones poreikį stiprinti prevencinių biosaugos priemonių taikymą, mažinant gyvulių infekcinių susirgimų riziką bei diegti naujas ir efektyvias rizikos valdymo priemones, kurios sudarytų galimybes padidinti ūkių atsparumą neigiamiems išorės veiksniams bei užtikrintų jų gyvybingumą ilguoju laikotarpiu.

- 5 dalyje patikslinama: Parama teikiama: investicijų mažinančių ligų patekimo į ūkius galimybę tokių kaip vidaus ar lauko aptvarų (tvoros, vartai, praėjimo punktai, praėjimo kontrolės sistemos) įsigijimo bei įrengimo išlaidos; ūkinių gyvūnų pakrovimo / iškrovimo rampų ir (arba) aikštelių įrengimo išlaidos; žmonių ir ūkinių gyvūnų uždary praėjimo takų tarp pastatų įrengimo išlaidos; dezinfekcinių purkštuvų, valymo, dezinfekcijos įrangos, plovimo-dezinfekavimo įrenginių asmenims ir (ar) transporto priemonėms įsigijimo išlaidos; pašarų terminio apdorojimo įrangos įsigijimo išlaidos; kontenerių ir patalpų, skirtų laikyti gaišenoms įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos; nuo graužikų, vabzdžių, paukščių ir kitų kenkėjų apsaugančios įrangos (pvz., langų, grotų, tinkelių) įsigijimo išlaidos; ūkinius gyvūnus prižiūrinčių darbuotojų buitinių persirengimo ir prausimos patalpų įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos, darbo rūbų ir batų plovimo ir džiovinimo įrangos įsigijimo išlaidos maitinimo patalpų įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos, investicijų į prevenciją, skirtų sumažinti klimato daromą žalą sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės sektoriuose išlaidoms: ventiliatoriams, karšto oro šildytuvams, tuneliams, įrengtiems jau deklaruotuose plotuose .

- 5 dalyje patikslinami šie tinkamumo kriterijai:

2. Parama investicijoms į prevencijos priemones arba padarinius sukeltus ligų, nurodytų 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 652/2014 prieduose (taikoma, kai investuojama į biosaugą).

4. Pareiškėjas yra parengęs biologinio saugumo priemonių taikymo planą dėl biologinio saugumo priemonių visumos gyvulių laikymo vietose nustatytų reikalavimų įvykdymo ir šį planą yra suderinęs su atsakinga institucija (taikoma, kai investuojama į biosaugą).

- 9 dalyje netinkamų finansuoti išlaidų sąrašas papildomas šiomis eilutėmis: išlaidos drėkinimui; tuneliai, skirti intensyviai ištisinei (nesezoninei) gamybai ir jų įrengimas naujuose, iki tol sodininkystei, daržininkystei, uogininkystei nedeklaruotuose plotuose.

- 12 dalyje papildoma planuojamos vieneto sumos vertės paaiškinimas: investicijoms į prevenciją nuo nepalankių klimato reiškinių planuojama vieneto suma – 40 000 Eur. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu nėra sukaupta pakankamai praktikos ir duomenų, leidžiančių tiksliai prognozuoti lėšų poreikį, vieneto suma nustatyta atsižvelgiant į prevencinių investicijų esamas rinkos kainas siekiant kartu išlaikyti racionalų kaštų ir naudos santykį, kad būtų užtikrintas techninis funkcionalumas, saugumas ir reali galimybė taikyti tokias priemones nepalankių klimatinio reiškinių laikotarpiu.

• 13 dalyje patikslinama lentelė „Planuojamų vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu“:

Planuojama vienetų suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–2029 m.
KP08prev01 - Dotacija projektui (Dotacija Vidutinė)	Planuojama vienetų suma (visos viešosios išlaidos eurai)		40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	
	Didžiausia planuojama vidutinė vienetų suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.20 (vienetas: Veiksmai)		8,00	25,00	47,00	45,00	45,00-61,00	47,00-33,00	Suma: 187,00 219,00 Didžiausia suma: 47,00 61,00
IŠ VISO	O.20 (vienetas: Veiksmai)		8,00	25,00	47,00	45,00	45,00-61,00	47,00-33,00	Suma: 187,00 219,00 Didžiausia suma: 47,00 61,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)		320 000,00	1 000 000,00	1 901 500,00	1 800 000,00	1 800 000,00 2 450 000,00	680 000,00 1 330 000,00	7 501 500,00 8 801 500,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)		245 120,00	766 000,00	1 532 275,00	1 446 000,00	1 446 000,00 1 943 900,00	520 880,00 1 018 780,00	5 956 275,00 6 952 075,00
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

2. Intervencinės priemonės KP16sav „Savitarpio pagalbos fondai“ aprašo 13 punkte patikslinama lentelė „Planuojamų vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu“:

Planuojama vienetų suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–2029 m.
KP16sav-01 - Parama žemės ūkio rizikos valdymo fondams steigti (Dotacija Vidutinė)	Planuojama vienetų suma (visos viešosios išlaidos eurai)			169 104,00 0,00	275 032,00 0,00	315 834,00 60 000,00	361 614,00 60 000,00	378 416,00 80 000,00	
	Didžiausia planuojama vidutinė vienetų suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.9 (vienetas: Fondai)			1,00 0,00	1,00 0,00	1,00	1,00	0,00	Suma: 4,00 2,00 Didžiausia suma: 1,00
IŠ VISO	O.9 (vienetas: Fondai)			1,00 0,00	1,00 0,00	1,00	1,00	0,00	Suma: 4,00 2,00 Didžiausia suma: 1,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)			169 104,00 0,00	275 032,00 0,00	315 834,00 60 000,00	361 614,00 60 000,00	378 416,00 80 000,00	1 500 000,00 200 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)			129 533,67 0,00	210 674,51 0,00	241 928,84 45 960,00	276 996,32 45 960,00	289 866,66 61 280,00	1 149 000,00 153 200,00
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (visos viešosios išlaidos EUR)								
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (Sąjungos įnašas EUR)								

	inašas EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

3. Atitinkamai patikslinamos kitos SP dalys:

Patikslinama su lėšų pakeitimu susijusi informacija 6.2.3 lentelėje.

Patikslinama SO1, SO2, SO9 intervencijų logika:

- 2.1.SO2.4. „Intervencinių priemonių taikymo argumentai“ papildoma: Siekiant didinti ūkių tvarumą prisitaikant prie klimato kaitos ir sprendžiant drėgmės disbalanso problemas (poreikis b.3) įgyvendinama kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšis „Investicijos“ (73 – 74 str.). Intervencinės priemonės KP10mel pagalba bus siekiama, kad ūkininkai turėtų gerai veikiančias žemės ūkio veiklai naudojamas drenažo sistemas, kurios leistų išvengti nuostolių dėl nepalankių žemės ūkio veiklai hidrometeorologinių reiškinių bei sudarytų galimybes gauti didesnę derlių. Parama bus skiriama investicijoms į žemės ūkio veiklai naudojamų melioracijos sistemų atnaujinimą (rekonstrukciją) bei reguliuojamojo drenažo diegimą į jau rekonstruotas melioracijos sistemas. Be to intervencinėse priemonėse KP12vld, KP32svp ir KP19sūp parama bus skiriama drėkinamų plotų plėtrai, o intervencinėje priemonėje KP08prev parama skiria į mikroklimatą reguliuojančias ir fizinę apsaugą užtikrinančias priemones nuo agroklimatinių reiškinių (šalnų, krušos ir pan.).

- 2.1.SO2.8. „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“ R.9 rodikliui priskiriamas ir poreikis b.3: „R.9 rodiklis padės įvertinti, kokia dalis visų ūkių pasinaudos prie SO2 įgyvendinimo prisidedančiomis priemonėmis, modernizuodami savo ūkius ir taip didindami savo konkurencingumą (poreikiai b.1, **b.3**, b.4, b.5)“.

- 2.1.SO2.9 ir 2.1.SO9.9. „Finansinio asignavimo pagrindimas“ patikslinama intervencinei priemonei skiriamų lėšų suma: KP08prev - Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius Intervencinei priemonei KP08prev skirta ~~7,5~~ **8,8** mln. EUR. <...>.

- 2.1.SO1.9 „Finansinio asignavimo pagrindimas“ patikslinama intervencinei priemonei skiriamų lėšų suma: Bendras finansinis asignavimas intervencinei priemonei sudaro ~~1,5 mln.~~ **200 000** Eur 2025–2029 m. laikotarpiui. Planuojama, kad per šį laikotarpį bus įkurti ~~4~~ **2** savitarpio pagalbos fondai, kuriems bus teikiama administracinių išlaidų bei fondo nariams išmokėtų žalos išmokų dalinė kompensacija, taip pat kompensuojama dalis įnašo į pradinį pasirašytąjį kapitalą. <...>.

Pastaba: Siūlomos keisti dalys gali būti koreguojamos, atsižvelgiant į EK pateiktas pastabas

4. SVARSTYTA. SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ atrankos kriterijų sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams nustatymas.

L. Golubevaitė pristatė siūlomus priemonės atrankos kriterijus ir susijusią klausimo medžiagą (4 klausimo medžiaga ir Ministerijos siūlomi kriterijai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede).

Kalbėjo: Andrius Palionis, Loreta Golubevaitė, Inga Budzevičiūtė, Eimantas Pranauskas, Gedas Špakauskas, Sigitas Dimaitis, Vytautas Buivydas. Vyko diskusija.

E. Pranauskas pasisakė, jog kalbant apie stichines nelaimes balai sudėlioti taip, kad kuo didesnė nelaimė, tuo žemesni balai. Taip pat komiteto narys pakomentavo, kad SP nereikėtų įsirašyti prioritetinių balų.

L. Golubevaitė atsakė, kad SP yra įtvirtinti tik esminiai atrankos principai, o šie pristatomi konkretūs atrankos kriterijai ir balai, vadovaujantis BŽŪP SP reglamento nuostatomis yra teikiami susiderinimui su SP įgyvendinimo stebėsenos komitetu, tačiau jie bus tvirtinami taisyklių lygmenyje.

S. Dimaitis pasisakė, kad pritaria E. Pranausko pasisakymui, jog kuo didesnė nelaimė tuo mažiau pinigų, ir kaip pavyzdį pateikė Lietuvos verslinius sodus, kurie aprūpina šalį didžiąją dalimi produkcijos, jie patiria didžiausią žalą, tačiau jiems būtų sudėtinga gauti šią paramą. Taip pat komiteto narys išsakė siūlymą, kad dėl sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės veiklų skirtumų būtų tikslinga kriterijų dėl valdos ekonominio dydžio išskaidyti pagal veiklos sritis. Komiteto narys pasiūlė dėl ekologinio ūkininkavimo ir NKP peržiūrėti skiriamus balus ir sumažinti skirtumą tarp šių subkriterijų.

V. Buivydas išsakė jaunųjų ūkininkų poziciją, kad skiriamas 10 balų jauniems ūkininkams nesuteiks konkurencinio pranašumo, nes kaip pradedantys veiklą ūkininkai jie neturės reikalingų pajamų ir veiklos laikotarpio patirties, už kuriuos yra skiriami balai pagal kitus kriterijus. Komiteto narys taip pat pritarė S. Dimaičiui dėl NKP ir ekologinės gamybos, sakydamas, kad reikėtų nenuvertinti nacionalinės maisto kokybės sistemos ir skirti daugiau balų pagal šį kriterijų.

E. Pranauskas pasisakė, kad dabartinės Vyriausybės uždavinys yra ekonomikos augimas, todėl kalbant apie smulkiuosius ūkius reikėtų parodyti kiek tie smulkieji ūkininkai prisidės prie ekonomikos augimo.

A. Palionis atsakė, kad valstybės uždavinys išsaugoti gamybinį potencialą tikrai yra prioritetas, tačiau tuo pačiu metu prioritetas yra ir smulkūs ūkiai, kaimo gyvybingumas, ir palyginus būtent smulkiems ūkiams reikalinga didesnė pagalba, nes jie turi mažiau galimybių gauti finansavimą iš finansinių institucijų. Taip pat komiteto pirmininkas atkreipė dėmesį, kad valstybė ir dabar daugiausia dėmesio skiria nuo šalnų nukentėjusiems, kurie turi didžiausius plotus, todėl ši parama yra orientuota į smulkiuosius ūkius.

V. Buivydas pasisakė, kad tikslas turėtų būti padėti tiems, kad pagalbos labiausiai reikia, todėl pasiūlė įtraukti kriterijų, kuris skirtų balus ūkiams, kurie per paskutinius 3-5 metus nukentėję nuo patiriamų šalnų.

A. Palionis atsakė, kad per paskutinius kelerius metus nuo šalnų yra nukentėję ko ne visi ūkiai.

Posėdžio pirmininkas pasiūlė pereiti prie apsisprendimo ir pritarti Ministerijos pateiktiems kriterijams, su patikslinimu, kad už NKP būtų skiriama 10 balų.

Balsavimas: *pritarti bendru sutarimu.*

NUTARTA. Pritarti SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektorių atrankos kriterijams:

1. Pareiškėjo valdos ekonominis dydis (VED), išreikštas produkcijos standartine verte, yra:

- 1.1. iki 16 000 Eur (imtina) – skiriami 35 balai;
- 1.2. didesnis kaip 16 000 Eur ir ne didesnis kaip 30 000 Eur (imtina) – skiriami 25 balai;
- 1.3. didesnis kaip 30 000 Eur – skiriama 20 balų.
2. Pareiškėjo bendros pajamos iš daržininkystės, sodininkystės, uogininkystės sektorių, ataskaitiniais metais sudaro:
 - 2.1. daugiau kaip 80 proc. visų pareiškėjo veiklos pajamų – skiriami 25 balai;
 - 2.2. nuo 50 proc. iki 80 proc. (imtina) visų pareiškėjo veiklos pajamų – skiriama 20 balų;
 - 2.3. nuo 30 proc. iki 50 proc. (imtina) visų pareiškėjo veiklos pajamų skiriama 15 balų.
3. Pareiškėjas yra jaunas ūkininkas (fizinis asmuo arba juridinis asmuo), atitinkantis Administravimo taisyklių 5 punkte nustatytus reikalavimus – skiriama 10 balų.
4. Pareiškėjas deklaruoja daržininkystės, sodininkystės, uogininkystės plotus:
 - 4.1. daugiau kaip 5 metus – skiriama 15 balų;
 - 4.2. nuo 2 metų iki 5 metų (imtina) – skiriama 10 balų.
5. Pareiškėjas (pasirenkamas tik vienas iš nurodytų variantų):
 - 5.1. vykdo ekologinę gamybą arba kontroliuojančioje institucijoje yra registruotas kaip perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio ūkis ir turi sertifikavimo institucijos išduotą ekologinės gamybos patvirtinimo dokumentą ir įsipareigoja iki projekto kontrolės pabaigos vykdyti ekologinę gamybą (turi būti sertifikuota 90 proc. deklaruoto ŽŪN ploto) – skiriama 15 balų;
 - 5.2. vykdo gamybą pagal Nacionalinės žemės ūkio ir maisto kokybės sistemos (NKP) reikalavimus (pateikia patvirtinimo dokumentą) ir įsipareigoja vykdyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos – skiriama 10 balų.

5. SVARSTYTA. SP nauja intervencinė priemonė „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“.

I. Javičienė pristatė 5 klausimo medžiagą ir siūlymus (*5 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede*) Pristatydamą klausimo medžiagą paminėjo, kad prieš Komiteto posėdį buvo gautos dvi EK teisininkų pastabos: pirmoji dėl galimybės priemonėje dalyvauti ūkininkams, nesulaukusiems pensinio amžiaus bei susirgusiems kritine liga dėl kurios nebegali tęsti ūkininkavimo veiklos. EK siūlo tikslinti nuostatą aiškiai pagal nacionalinius teisės aktus apibrėžiant ligos sunkumo ir jos sukiamo funkcinio ribojimo lygį bei nuolatinumo aspektą; antroji dėl išmokos ūkį perleidžiančiam ūkininkui mokėjimo. EK nesutinka, kad išmoka būtų pradėta mokėti po ūkio perleidimopasitraukiančiam ūkininkui, nes tokiu atveju nukrypstama nuo bendradarbiavimo projekto esmės (priemonė konstruojama kaip bendradarbiavimas tarp skirtingo amžiaus ūkininkų dėl ūkio perėmimo). Pažymėjo, kad į EK pastabas numatoma atsižvelgti ir atitinkami tikslinti priemonės aprašymą.

Kalbėjo: Andrius Palionis, Ilona Javičienė, Gytis Kauzonas, Jurgita Stakėnienė, Mindaugas Puidokas, Kristina Švedaitė, Gedas Špakauskas, Jelena Dokudovič, Sigitas Dimaitis, Rita Armonienė, Vytautas Buivydas. Vyko diskusija.

G. Špakauskas pasisakė, kad jei yra modeliuojama priemonė ateičiai, reikėtų, kad būtų įtraukti ir kiti sektoriai kaip daržininkystė, uogininkystė, augalininkystė, bei mišrūs ūkiai.

I. Javičienė atsakė, kad priemonė yra skirta gyvulininkystei, o pirmumas skiriamas pieninei galvijininkystei.

M. Puidokas pasisakė, kad pilotinių projektų esmė yra išsibandyti, patikrinti kaip priemonės veikė ir jas vėliau taikyti platesniu formatu, todėl būtų tikslinga išsibandyti su visais sektoriais ir pamatyti tendencijas, kas priemonėje veikia ir kas ne, koncentruojantis tik į gyvulininkystę, Lietuvos ūkininkų sąjungos (toliau – LŪS) vicepirmininko nuomone, išsamių išvadų ruošiantis kitam laikotarpiui nepavyks pasidaryti. LŪS atstovas pasiūlė naudotis mažos Lietuvos privalumais ir būti greitiems ir lankstiems.

G. Kauzonas išsakė klausimus, kodėl pienininkystės ūkiai prioretizuojami prieš kitus ūkius, nes pienu Lietuva apsirūpina, tačiau kiauliena ne. Todėl komiteto narys pasiūlė neišskirti pieno ūkių ir suteikti galimybę priemonėje dalyvauti visiems gyvulininkystės ūkiams.

J. Stakėnienė atsakė, kad buvo nuspręsta pradėti nuo pieno sektoriaus, nes tai labiausiai nepatrauklus sektorius, jame daugiausiai pasitraukusių ūkių ir mažiausiai jaunų ūkininkų.

I. Javičienė papildė, kad perduodamiems pieno ūkiams yra nustatytas atrankos kriterijus, naujoje priemonėje galės dalyvauti ir kiti gyvulininkystės ūkiai (išskyrus bitininkystę).

G. Kauzonas pasisakė, kad į kiaulininkystės ir paukštininkystės sektorius jaunų ūkininkų taip pat labai mažai arba visai neateina.

K. Švedaitė pasisakė dėl lėšų perskirstymo iš Sumaniųjų kaimų priemonės ir paprieštaravo išsakytiems argumentams, kad projektams įgyvendinti nėra laiko ir kad ji nepopuliari, nes ankstesniam kvietime buvo pateiktos 27 paraiškos, 6 buvo patvirtintos, 2 vertinamos daugiau negu pusmetį. Komiteto narė pasidalino, kad šioje priemonėje yra tam tikrų problemų ir iššūkių, susijusių su reikalavimais, įvardijant, kad nuo pradžių sumanių kaimų priemonės paramos intensyvumas buvo numatytas 40-80%, o tai buvo nepatrauklu kaimo bendruomenėms, verslininkams, socialiniam verslui, nes per LEADER priemonę buvo suteikiamas didesnis intensyvumas, tad Sumaniųjų kaimų priemonėje buvo didesni reikalavimai, sudėtingesni projektai ir mažesnis intensyvumas. Komiteto narė taip pat pasisakė, kad su kiekvienu kvietimu yra keičiami reikalavimai, tačiau pareiškėjai prie jų prisitaiko. K. Švedaitė pasisakė, jog yra keistas siūlymas kurti naują priemonę perskirstant lėšas iš Sumaniųjų kaimų priemonės, kai kvietimas dar neprasidėjęs.

A. Palionis atsakė, kad nauja priemonė nėra kuriama tam, kad Sumaniųjų kaimų priemonėje nebus panaudoti pinigai, priešingai, kuriant šie priemonę buvo žiūrima kuriuose SP priemonėse yra rizika, kad lėšų liks nepanaudota ir pagal tai siūlomas lėšų perskirstymas. Ministras pasisakė, jog jeigu atsitiktų taip, kad Sumaniųjų kaimų priemonės kvietime bus atnešta ir patvirtinta strategijų už daugiau nei numatytas finansavimas, tuomet Ministerija ieškos joms finansavimą.

K. Švedaitė tęsė pasisakymą apie siūlomą naują priemonę, primenant anksčiau buvusią priemonę, skirtą ankstyvam ūkininkų pasitraukimui, taip pat įvardijo, kad lėšos perkeliamos iš investicinės Sumaniųjų kaimų priemonės į dotacinę ūkių perėmimo priemonę. Komiteto narė taip pat priminė apie skandalą dėl mokymų ir „minkštų“ priemonių ir pasisakė, kad šioje priemonėje ūkininkai panašiai bus mokomi ūkių perėmimo.

A. Palionis pakvietė komiteto narius susipažinti su klausimu dėl naujos SP priemonės medžiaga.

G. Špakauskas paklausė kada būtų numatoma įtraukti kitus sektorius į šią priemonę, nes dabar skirtos lėšos neišgelbės nei vieno sektoriaus.

A. Palionis atsakė, kad ši idėja naujai priemonei atsirado EK pasiūlius kartų kaitos strategiją dėl naujojo finansinio laikotarpio, buvo identifikuota kad ūkininkų visuomenė sensta, nedaug jaunųjų ūkininkų, tad EK pasiūlytas naujas kartų kaitos planas apėmė šeimos ūkių perėmimą. Taigi buvo išdiskutuota ir nuspręsta, kad būtų tikslinga mažesnėje aprėptyje išbandyti šią naują priemonę

dar šiame besibaigiančiame programiniame laikotarpyje, kas leis identifikuoti galimas priemonės tobulintas vietas ateityje. Taip pat ministras pasvarstė, kad galbūt būtų tikslinga suteikti galimybę į šią priemonę ateiti ne tik pieno ūkiams, bet ir kitiems gyvulininkystės ūkiams.

S. Dimaitis atkreipė dėmesį, kad svarstant šį klausimą tarpinstitucinėje darbų koordinavimo grupėje buvo daug diskutuojama šiuo klausimu, tačiau nebuvo nurodyta iš kur bus paimtos lėšos. Komiteto narys pasisakė, kad iš funkcionuojančios priemonės, pagal kurią kvietimai vyksta, yra paimamos lėšos be aiškos jų sugrąžinimo į priemonę perspektyvos. Komiteto nario nuomone, nauja priemonė kelia daug abejonių, nes joje negali dalyvauti kitų sektorių ūkiai, taip pat ne šeimos nariai perleidžiamo ūkio savininko, tad kuriama pilotinė priemonė turėtų apimti visų sektorių ūkius, kad būtų galima matyti platesnius rezultatus, o lėšos šiai priemonei turėtų būti rastos iš šaltinių, kurie nekeltų rizikų kitoms priemonėms, nes šiuo atveju Sumaniųjų kaimų priemonės naudos gavėjų ratas žymiai platesnis, todėl komiteto narys atkreipė dėmesį į šiais veiksmais siekiamus tikslus.

Rita Armonienė išsakė poziciją, jog nebuvo išgirsta argumentų, kodėl reikia mažinti finansavimą sumaniųjų kaimų priemonei, todėl nepritaria 5 klausimo 5 papunkčiui.

V. Buivydas padėkojo už atsižvelgimą į ankstesnėse diskusijose dėl šios priemonės išsakytas pastabas, tačiau priemonės ir kriterijai nėra iki galo logiški, nes prioretizuojant gyvulininkystę, tačiau išskiriant tik pienininkystę diskriminuoja kitus sektorius, o lyginant pienininkystę su kiaulininkyste kyla diskusiniai klausimai, kurio sektoriaus ūkių Lietuvai labiau reikia. Komiteto narys pasisakė dėl lėšų perkėlimo iš Sumaniųjų kaimų priemonės į šią naują priemonę, sakydamas, kad anksčiau diskutuojant dėl šios priemonės socialiniai partneriai apie tai informuoti nebuvo, todėl reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad vietos veiklos grupės sukuria daug darbo vietų, tad atsižvelgiant į tai, bei į sprendžiamus žemės klausimus, nuo šios priemonės priėmimo reikėtų susilaikyti.

A. Palionis atsakė, kad pristatant naują priemonę tarpinstitucinėje darbų koordinavimo grupėje visi su šia priemone susiję klausimai buvo pristatyti, įskaitant ir finansavimo šaltinius.

Posėdžio pirmininkas paragino sustabdyti diskusijas ir pereiti prie apsisprendimo, balsuojant dėl Ministerijos pateiktų 5 klausimo siūlymų.

Balsavimas (dalyvavo 12 komiteto narių):

už balsavo 6 komiteto narių: Fortunatas Dirginčius, Gytis Kauzonas, Gedas Špakauskas, Loreta Veličkaitė, Ramūnas Krugelis, Andrius Palionis.

prieš balsavo 6 komiteto nariai: Rita Armonienė, Vytautas Buivydas, Sigitas Dimaitis, Algminas Pakalniškis, Vilma Atkočiūnienė, Kristina Švedaitė.

NUTARTA (pirmininkas balsavo už, kai balsai pasiskirsto po lygiai pirmininko balsas yra lemiamas):

1) Pritarti siūlymui papildyti SP nauja priemone „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“.

Pastabos:

Pateiktiems siūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas.

Priemonės aprašymas gali būti tikslinamas derinant jį su EK.

SP intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ aprašymas pridedamas kaip 3 posėdžio medžiagos priedas.

2) Pritarti SP 2.1.SO7.4. „Intervencinių priemonių taikymo argumentai“ dalies papildymui, išdėstant ją taip:

Intervencijos forma	Priemonės rūšis	Intervencijos kodas (VN) – pavadinimas	Bendrasis produkto rodiklis
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Papildomas pajamų rėmimas jauniems ūkininkams	TI04jūs - Papildoma tiesioginė pajamų parama jauniems ūkininkams	O.6. Hektarų, už kuriuos skiriama papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams, skaičius

RD	INSTAL(75) - Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslo kūrimas	KP17jūs - Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas	O.25. Įsikūrimo paramą gaunančių jaunųjų ūkininkų skaičius
RD	COOP(77) - Bendradarbiavimas	KP24būp – Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo	O.32. Kitų remiamų bendradarbiavimo veiksmų ar vienetų (išskyrus O.1 punkte nurodytas EIP grupes) skaičius

Šiame Strateginiame plane identifikuoti 5 poreikiai, kurie yra susiję su septintuoju konkrečiu tikslu - pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus **bei**, naujus ūkininkus **bei jaunos asmenis** ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse. Šiuos poreikius numatoma patenkinti per 23 intervencines priemones (viena I, ~~kitą~~ **dvi** - II ramsčio). Poreikis g.4 bus tenkinamas tik iš dalies (daugiau informacijos pateikiama SP 2.1 dalyje “Sprendimo neatsižvelgti į BŽŪP strateginiame plane nustatytus poreikius arba atsižvelgti į juos iš dalies pagrindimas”).

Siekiant padidinti jaunųjų ūkininkų ūkių ekonominę pajėgumą (**poreikis a.4**) bus įgyvendinamas tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams“ ir kaimo plėtros intervencinių priemonių ~~rūšies~~ **rūšių** „Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslų kūrimas“ **bei “Bendradarbiavimas”** derinys. Intervencine priemone KP17jūs teikiama parama jaunųjų ūkininkų pradiniam įsikūrimui (), **intervencine priemone KP24būp bus skatinamas veikiančių ūkių perdavimas jauniems ūkininkams ir jauniems asmenims, užtikrinant ūkininkavimo veiklos tęstinumą, o pajamų palaikymo išmoka pasitraukiančiam ūkininkui sudarys paskatas perduoti praktines žinias, patirtį ir sukaupą gamybinį potencialą**, o pagal TI04jūs jauniems ūkininkams penkerius metus mokamos išmokos, gerinančios jaunųjų ūkininkų finansinę situaciją.

Siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunos žmones, įskaitant jaunuosius ūkininkus, kaimo vietovėse (**poreikis g.1**) bus įgyvendinamas tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams“ ir kaimo plėtros intervencinių priemonių ~~rūšies~~ **rūšių** „Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslų kūrimas“ **bei “Bendradarbiavimas”** derinys. Finansinės paskatos investicijoms dotacijų arba paskolų forma (KP17jūs) **bei**, pajamų palaikymas įsikūrus (pagal KP04jūs), **veikiančių ūkių perėmimas (KP24būp)** motyvuos jaunos žmones kurti **arba plėsti** žemės ūkio verslą kaimo vietovėse.

Poreikis didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių (**poreikis g.4**) bus tenkinamas iš dalies tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams“ pagalba. KP04jūs išmokos padės jauniems ūkininkams suformuoti finansinį pagrindą, tačiau to nepakanka žemės įsigijimui. **Prie šio poreikio tenkinimo taip pat iš dalies prisidės intervencinė priemonė KP24būp, kuri skatins veikiančių ūkių perdavimą jauniems ūkininkams ir jauniems asmenims kartu su ūkininkavimo veiklai vykdyti reikalingu gamybiniu potencialu, įskaitant žemės ūkio paskirties žemę.** Daugiau informacijos pateikiama SP 2.1 dalyje “Sprendimo neatsižvelgti į BŽŪP strateginiame plane nustatytus poreikius arba atsižvelgti į juos iš dalies pagrindimas”).

Pastaba: konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

3) Pritarti keisti SP rezultato rodiklio R.36 planuojamas tarpines (kasmet nuo 2027 m.) ir galutines reikšmes SP 2.1.SO7.8. „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“ dalyje, atitinkamai atliekant keitimus SP 2.3.1 „Siekinių reikšmių planas“ dalyje, išdėstant taip:

2.1.SO7.8. Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas

Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]	Siektina reikšmė
R.36^{CU PR} - Generational renewal Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį	11 200,00 11 232,00
R.37^{CU} - Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11 750,00

Siektinų reikšmių ir susijusių tarpinių reikšmių pagrindimas

SO7 konkrečiam tikslui priskirti du rezultato rodikliai, prie kurių pasiekimo tiesiogiai ir reikšmingai prisideda tikslo poreikius tenkinančių intervencinių priemonių veiklos.

R.36 Kartų kaita. Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį.

R.36 rodiklio siektinos reikšmės siekiama teikiant paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui pagal intervencinę priemonę **intervencinės priemonės KP17jūs bei KP24būp** ir teikiant papildomą pajamų paramą jauniems ūkininkams (intervencinė priemonė TI04jūs). Siektina rodiklio R.36 reikšmė yra ~~11 200~~ **11 232,00** jaunųjų ūkininkų, kurie gaus paramą pagal intervencinę priemonę TI04jūs **ir KP24būp**. Dalis jų gaus paramą ūkių įkūrimui (intervencinė priemonė KP17jūs) **ir ūkių perėmimui (intervencinė priemonė KP24būp)**: 1 251 bus skirta dotacija, 500 – paskola, **32 – perimti ūkius**. Nustatant rodiklio reikšmę vadovautasi istoriniais 2014–2020 m. laikotarpio duomenimis, demografinės raidos prognozėmis, vertinti reikalavimų žemės ūkio veiklai pokyčiai ir jų įtaka jaunų žmonių sprendimams rinktis ūkininkavimo veiklą. Į rodiklio reikšmę įskaičiuojami tik tie jaunieji ūkininkai, kurie pirmą kartą gaus BŽŪP paramą pagal priemonę TI04jūs ir/arba KP17jūs **ir/arba KP24būp**, jų nedubliuojant.

R.36 rodiklis leis įvertinti koku mastu intervencinės priemonės prisidės prie jaunųjų ūkininkų ūkių ekonominio pajėgumo padidėjimo (poreikis a.4) bei jaunų žmonių, įskaitant jaunuosius ūkininkus, pritraukimo ir išlaikymo kaimo vietovėse (poreikis g.1).

2.3. Siektinų reikšmių planas:

2.3.1. Apibendrinamoji lentelė

Rezultato rodiklis	Konkretus tikslas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Bendra tikslinė vertė
R.36^{CU PR} Generational renewal Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį	SO1, SO7		1 061,00	8 470,00	9 250,00	10 200,00 10 232,00	11 200,00 11 232,00	11 200,00 11 232,00	11 200,00 11 232,00 —

Pastaba: konkretūs pakeitimai gali būti tikslinami derinant juos su EK

4) Pritarti papildyti SP 2.1.SO7.9. dalį ir išdėstyti ją taip:

„KP24būp - Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo

Šiai intervencinei priemonei numatoma skirti 6 mln. Eur 2026–2028 m. laikotarpiui. Parama bus teikiama dotacijų forma, finansuojant dvi veiklas: ūkio perėmimo organizavimą ir pajamų palaikymo išmoką pasitraukiančiam ūkininkui bei kompleksinį ūkio perėmimą su būtinosiomis prisitaikymo investicijomis.

Atsižvelgiant į intervencinės priemonės tikslą skatinti kartų kaitą žemės ūkyje, planuojama remti apie 32 bendradarbiavimo projektų, iš kurių dalis apims tik ūkio perdavimo organizavimo, konsultavimo veiklas ir pajamų palaikymo išmoką, o dalis – ir investicijas į perimtų ūkių modernizavimą bei prisitaikymą prie aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, higienos ar kitų privalomų reikalavimų.

Pagal pirmąją veiklą nustatyta vidutinė 70 tūkst. Eur paramos suma vienam projektui. Ji apskaičiuota atsižvelgiant į planuojamų veiklų pobūdį, konsultavimo, mokymų ir pajamų palaikymo išmokos kaštus. Kadangi intervencinė priemonė Lietuvoje įgyvendinama pirmą kartą, vidutinė suma nustatyta remiantis rinkos duomenimis ir proporcingumo principu, siekiant užtikrinti pakankamą paramą veiksmingam ūkio perėmimo procesui.

Pagal antrąją veiklą nustatyta vidutinė 270 tūkst. Eur paramos suma vienam projektui, iš kurių iki 70 tūkst. Eur numatoma skirti ūkio perėmimo organizavimo veikloms ir pajamų palaikymo išmokai, o iki 200 tūkst. Eur – būtinosioms prisitaikymo investicijoms į perimto ūkio modernizavimą ir veiklos tęstinumą užtikrinti.

Vidutinė paramos suma nustatyta atsižvelgiant į 2014–2020 m. KPP priemonių, skirtų investicijoms į žemės ūkio valdas, įgyvendinimo patirtį, potencialių pareiškėjų investicinius poreikius bei kainų lygio pokyčius. Vertinant ankstesnio laikotarpio duomenis nustatyta, kad ūkių, kurių ekonominis dydis iki 30 tūkst. Eur SP, vidutinė investicijų paramos suma siekė apie 250 tūkst. Eur. Taip pat atsižvelgta į ženklų investicijų kaštų augimą dėl infliacijos ir didėjančių statybos, technikos bei įrangos kainų.

Nors pagrindinis intervencinės priemonės KP24būp tikslas – skatinti kartų kaitą žemės ūkyje ir sudaryti sąlygas jauniems ūkininkams bei jauniems asmenims perimti veikiančius ūkius (poreikiai a.4 ir g.1), kartu ši intervencinė priemonė prisideda ir prie poreikio g.4 (didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių) įgyvendinimo, sudarant galimybes perimti ūkius kartu su gamybiniu potencialu bei, kai būtina, įgyvendinti prisitaikymo investicijas. Numatyti 6 mln. Eur finansiniai asignavimai laikomi pakankamais planuojamo rodiklio R.36 siektinoms reikšmėms pasiekti.“

Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

5) Pritarti keisti SP 5.3. Kaimo plėtros intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ aprašo 13 p. „Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelės su produktu“, atitinkamai SP rezultato rodiklio R.40 planuojamas tarpinės (kasmet nuo 2026 m.) ir galutinės reikšmės (SP 2.1.SO8.8 „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“, 2.1.SO8.9. „Finansinio asignavimo pagrindimas“ ir SP 2.3.1 „Siekintų reikšmių planas“ dalyse), išdėstant taip:

13. Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu

Planuojama	Finansiniai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–
------------	-------------	------	------	------	------	------	------	------	---------------

vieneto suma	metai								2029 m.
KP21sum01 - SKP, kuriuose diegiamos skaitmeninės viešosios ar socialinės paslaugos, vystoma vietos ekonomika ar atsinaujinančių energijos šaltinių technologijų naudojimas (Dotacija - Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)	600 000, 00	600 000, 00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.32 (vienetas: Veiksmai)	0,00	0,00	10,00	9,00 4,00	6,00 1,00	0,00	0,00	Suma: 25,00 15,00 Didžiausia suma: 10,00
IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmai)			10,00	9,00 4,00	6,00 1,00	0,00	0,00	Suma: 25,00 15,00 Didžiausia suma: 10,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)			1 000 000, 00	5 900 000,00 3 000 000,00	5 100 000,00 3 000 000,00	3 000 000,00 0 2 000 000,00	0,00	15 000 000,00 0 9 000 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)			766 000,00	4 519 400,00 - 2 298 000,00	3 906 600,00 2 298 000,00	2 298 000,00 0 1 532 000,00	0,00	11 490 000,00 0 6 894 000,00
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

2.1.SO8.8. Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas
Konkretaus tikslo rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas

Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]	Siektina reikšmė
R.40^{CU} - Pažangus perėjimas prie kaimo ekonomikos Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius	25,00 15,00

Siektinų reikšmių ir susijusių tarpinių reikšmių pagrindimas

R.40. Kaimo ekonomikos pažangioji pertvarka. Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius Siektina rodiklio reikšmė – **25 15** paremtosų sumanių kaimų strategijose. Šis rodiklis susietas su intervencine priemone KP21sum. Atsižvelgiant į atlikto tyrimo „Dėl sumaniųjų kaimų koncepcijos įgyvendinimo Lietuvoje“ rezultatus, užsienio šalių patirtį, skiriamą finansavimą, planuojama paremti **25 15** sumaniųjų kaimų strategijas.

2.1.SO8.9. Finansinio asignavimo pagrindimas

KP21sum - Sumanieji kaimai

Intervencinei priemonei skirta **15 9** mln. EUR. Planuojama paramos suma – 600 tūkst. EUR. Apskaičiuojant paramos sumą buvo atsižvelgta į projektų sudėtingumą, projekto partnerių skaičių, teritorinę aprėptį, galimas investicijas bei įvertinta užsienio šalių patirtis. Planuojama, kad ši intervencinė priemonė prisidės prie rodiklių R.37, R.40, R.41 ir R.42 pasiekimo. Laikoma, kad intervencinei priemonei numatytas finansavimas yra pakankamas rezultato rodiklio reikšmėms pasiekti, nes konkretus intervencinės priemonės indėlis siekiant rodiklių reikšmių, išskyrus R.40, bus įvertintas po sumaniųjų kaimų strategijų atrankos.

2.3. Siektinų reikšmių planas:

2.3.1. Apibendrinamoji lentelė

Rezultato rodiklis	Konkretus tikslas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Bendra tikslinė vertė
R.40^{CU} Pažangus perėjimas prie kaimo ekonomikos Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius	SO8		2,00	7,00	15,00 5,00	23,00 1,00	25,00 15,00		25,00 15,00

Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai, rodikliai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

6) Pritarti siūlymui perskirstyti 6 mln. Eur finansinių asignavimų iš intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, atitinkamai tikslinant 6.2.3 „Kaimo plėtra“ lentelės duomenis.

COOP (77)	Bendradarbiavimas								
KP21sum	Sumanieji kaimai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
KP21sum01 - Planuojama vieneto suma (visos SKP, kuriuose viešosios išlaidos eurais)	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	
Diegiamos Didžiausia planuojama vidutinė skaitmeninės vieneto suma (kai taikoma) (EUR)									
viešosios ar socialinės paslaugos, vystoma vietos ekonomika ar atsinaujinančių energijos šaltinių technologijų naudojimas (Dotacija - Vidutinė)									
91(2)(a)-LT-85,00%									
91(2)(d)-LT-43,00%									
IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmai)			10,00	9,00 4,00	6,00 1,00			25,00 15,00

	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)		1 000 000,00	5 900 000,00 00 3 000 000,00	5 100 000,00 00 3 000 000,00	3 000 000,00 2 000 000,00		15 000 000,00 9 000 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)		766 000,00	4 519 400,00 00 2 298 000,00	3 906 600,00 00 2 298 000,00	2 298 000,00 1 532 000,00		11 490 000,00 6 894 000,00
	Iš kurių skirta finansinei priemonei (visos viešosios išlaidos EUR)							
	Iš kurių skirta finansinei priemonei (Sąjungos įnašas EUR)							
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (visos viešosios išlaidos EUR)							
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (Sąjungos įnašas EUR)							
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)							
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)							

COOP (77)	Bendradarbiavimas	2	2	2	2					Total
KP24būp	Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo	0	0	0	0	202	202	2	2023	
		2	2	2	2	7	8		-	
		3	4	5	6				2029	
KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 1 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)	0	0	0	0	500	500	0	1 000	
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)	0	0	0	0	000	000	0	000	
	O.32 (vienetas: Veiksmai)	0	0	0	0	7,00	7,00	0	Suma: 14,00	
KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 2 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)	0	0	0	0	2 500	2 500	0	5 000	
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)	0	0	0	0	000	000	0	000,00	
	O.32 (vienetas: Veiksmai)					9,00	9,00	0	Suma: 18,00	
IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmai)					16	16		Suma: 32,00	
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)					3 000	3 000		6 000	
						000	000		000,00	
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)					2 298	2 298	0	4 596	
						000	000	0	000,00	
iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)										
iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)										

Pastaba. Konkrečius pakeitimo tekstai ir rodikliai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

6. SVARSTYTA. SP naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ atrankos kriterijai.

I. Javičienė pristatė 6 klausimo medžiagą ir siūlomus kriterijus (*6 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede*).

Kalbėjo: Andrius Palionis, Ilona Javičienė, Gytis Kauzonas, Jurgita Stakėnienė, Mindaugas Puidokas, Kristina Švedaitė, Gedas Špakauskas, Sigitas Dimaitis, Vytautas Buivydas.

Vyko diskusija. Diskusijos metu buvo pasiūlyta sumažinti pirmojo kriterijaus balus iki 20 balų ir 7 kriterijui pridėti 5 balus bei išskaidyti pagal amžių, o pereinamąjį balą nustatyti 20 balų.

Posėdžio pirmininkas pasiūlė balsuoti dėl Ministerijos siūlomų atrankos kriterijų su aptartais balų pataisymais, pritariant bendru sutarimu.

Balsavimas: pritarti bendru sutarimu.

NUTARTA. Pritarti siūlomiems priemonės atrankos kriterijams:

Eil. Nr.	Atrankos kriterijus	Balai
1.	Perimamas pieninės gyvulininkystės ūkis	20
2.	Perimamas ūkis veikia vietovėje, kurioje esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių	10
3.	Pareiškėjas (ūkio perėmėjas) paraiškos pateikimo dieną yra iki 29 metų amžiaus (įskaitytinai)	10
4.	Pareiškėjas prašo paramos tik pirmajai veiklai (ūkio perėmimo organizavimas) įgyvendinti	20
5.	Prašoma paramos investicijoms, susijusioms su aplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimu	10
6.	Pareiškėjas (ūkio perėmėjas) yra įgijęs aukštąjį išsilavinimą žemės ūkio mokslų studijų krypties grupėje	10
7.	Pasitraukiančio ūkininko amžius paraiškos pateikimo dieną:	20
7.1.	75 metų ir daugiau	20
7.2.	70–74 metų (imtinai)	15

Siūlomas pereinamasis balas – 20 balų.

Pastaba. Rengiant priemonės įgyvendinimo taisykles bus nustatomi ir atrankos kriterijų vertinimo apibūdinimai.

7. Svarstyta. Fiksuotųjų vieneto įkainių SP intervencinei priemonei KPmgt „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“ nustatymas.

R. Motiejaitė pristatė 7 klausimo medžiagą ir siūlymus (*7 klausimo medžiaga ir Ministerijos teikiami siūlymai išsamiai aprašyti 2 protokolo priede*).

Kalbėjo: Andrius Palionis, Rasa Motiejaitė, Sigitas Dimaitis, Mindaugas Puidokas, Jurgita Stakėnienė, Ramūnas Krugelis, Vytautas Buivydas. Vyko diskusija.

Posėdžio pirmininkas pasiūlė balsuoti dėl Ministerijos siūlymų, pritariant bendru sutarimu.

Balsavimas: pritarti bendru sutarimu.

NUTARTA:

1. Keisti SP intervencinės priemonės KPmgt „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“ aprašą:

1.1. nustatyti, kad naikinant invazinius medžius: Baltažiedę robiniją, Uosialapį klevą ir Raukšlėtalapį erškėtį taikomi SP nustatyti kompensacinių išmokų dydžiai (644 Eur/ha ir 773 Eur/ha);

1.2. nustatyti, kad naikinant invazinius žolinius augalus: Didžiąją rykštenę, Kanadinę rykštenę, Gausialapį lubiną, Sosnovskio barštį, Mantegacio barštį, Dygliavaisį virkštenį, Bitinę sprigę, Vienametę šiušelę parama teikiama pagal fiksuotąjį vieneto įkainį;

1.3. nurodyti, kad pagal intervencinę priemonę parama teikiama nustatant fiksuotąjį vieneto įkainį pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 straipsnio 1 dalies b punktą už invazinių rūšių plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose išlaidas tuo atveju, kai fiksuotasis vieneto įkainis yra nustatytas vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 83 straipsnio „Dotacijų formos“ 2 dalies a) punkto i) papunkčiu, jį patvirtinus intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse;

1.4. atlikti kitus reikiamus su tuo susijusius intervencinės priemonės aprašo pakeitimus.

Pastabos:

Šie pakeitimai neturės įtakos SP finansavimo planui, tačiau reikalingas SP pakeitimas.

Konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

Posėdžio pirmininkas posėdžio pabaigoje padėkojo komiteto nariams už dalyvavimą posėdyje ir atsiprašė dėl užsitęsusio posėdžio laiko.

PRIDEDAMA:

1. 1 priedas. SP SK narių dalyvavimo ir balsavimo posėdyje suvestinė, 1 lapas.

2. 2 priedas. SP SK 2026-06-16 posėdžio medžiaga, 28 lapai.

3. 3 priedas. SP naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ aprašymas, 11 lapų.

Posėdžio pirmininkas

Andrius Palionis

Posėdžio sekretorius

Povilas Valteris

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 METŲ STRATEGINIO PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO POSĖDIS

2026.06.16

Institucija	Pagrindiniai nariai	Pavarduojantys nariai	Dalyvavimas	Balsavimas						
				1.	2.	3.	4.	5	6.	7.
Žemės ūkio ministerija	Andrius Palionis, komiteto pirmininkas		1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Žemės ūkio ministerija	Ramūnas Krugelis, komiteto pirmininko pavaduotojas		1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija	Rita Armonienė	Olga Celova	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras	Gintaras Brazauskas	Antanas Ronis								
Lietuvos jaunųjų ūkininkų ir jaunimo sąjunga	Vytautas Buivydas	Rūta Jurgaitė	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Asta Davidonienė	Laura Sabulienė	1	Už	Už	Už	Už	x	x	x
Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai	Sigitas Dimaitis	Andžejus Kulevičius	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	Fortunatas Dirginčius	Genovaitė Beniulienė	1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Lietuvos pramoninkų konfederacija	Egidijus Mackevičius	Gytis Kauzonas	1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Lietuvos savivaldybių asociacija	Ausma Miškinienė	Bronius Markauskas								
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Aira Paliukėnaitė	Algirdas Klimavičius	1	Už	x	x	x	x	x	x
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Raimondas Paškevičius	Alminas Pakalniškis	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Lietuvos žemės ūkio taryba	Eimantas Pranauskas	Aušrys Macijauskas	1	Prieš	Už	Už	Už	x	x	x
Lietuvos universitetų rektorių konferencija	Laima Skauronė	Vilma Atkočiūnienė	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Lietuvos ūkininkų sąjunga	Gedas Špakauskas	Ignas Hofmanas	1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Vietos veiklos grupių tinklas	Kristina Švedaitė	Edita Gudišauskienė	1	Už	Už	Už	Už	Prieš	Už	Už
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Vydūnas Trapinskas	Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė	1	x	x	x	x	x	x	x
Lygių galimybių kontroleriaus tarnyba	Renata Vanagėlienė									
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	Loreta Veličkaitė	Leokadija Zuzo	1	Už	Už	Už	Už	Už	Už	Už
Asociacija „Aplinkosaugos koalicija“	Nerijus Zableckis	Domantas Tracevičius	1	Už	Už	Už	Už	x	x	x
Balsavime dalyvaujantis atstovas (paryškintas)		Dalyvauja	17							
			Balsavo už	15	15	15	15	6	12	12
			Balsavo prieš	1	0	0	0	6	0	0
Užsiregistravus, bet balsavime nedalyvavus žymima - x			Dalyvavo balsavime	16	15	15	15	12	12	12

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIO PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO 2026 BIRŽELIO 16 D. POSĖDŽIO MEDŽIAGA

Trumpiniai:

EK – Europos Komisija

SP, **Strateginis planas** – Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginis planas

SIŪLOMŲ SP KEITIMŲ, ATRANKOS KRITERIJŲ PAGRINDIMAS/ APIBŪDINIMAS	SIŪLYMAS
1. Dėl SP intervencinės priemonės „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“ aprašo keitimo Klausimą pristato Rasa Motiejaitė, Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Išmokų už plotus skyriaus vedėja	
SP intervencinės priemonės apraše numatyta, kad pagal šią intervencinę priemonę atkuriamos ir saugomos rūšių buveinės – meldinių nendrinukių, balinio vėžlio, kraujalakinio melsvio, niūriaspalvio auksavabalio, šiaurinio auksinuko, auksuotosios šaškytės, plikažiedžio linlapio, stulgio, paprastojo griciuko, raudonkojo tuliko, didžiosios kuolingos ir Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos natūralios buveinės – 6530 miškapievių, 5130 kadagynų, 9070 medžiais apaugusių ganyklų, 2330 nesusivėrusių žemyninių smiltpievių, 6120 karbonatinių smėlynų pievų, 6210 stepinių pievų, 6230 rūšių turtingų briedgaurnų, 6410 melvenynų. <u>Paramos paraiškos pagal intervencinę priemonę pradėtos rinkti nuo 2024 m. 2024 m. gautos 5 paraiškos, iš kurių paramai gauti patvirtintos 3 paraiškos, patvirtinta paramos suma – 53 459 Eur. 2025 m. gautos 6 paraiškos, iš kurių paramai gauti patvirtintos 4 paraiškos, patvirtinta paramos suma – 100 036 Eur.</u> Įvertinę gerokai mažesnę nei planuota intervencinės priemonės populiarumą bei projektų įgyvendinimo apimtį <u>siūlome praplėsti remiamų EB svarbos natūralių buveinių sąrašą</u>, jį papildant buveinėmis, remiamomis pagal SP ekologinės sistemos TI05eko6 „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos duomenimis, į dabartinę intervencinės priemonės erdvių duomenų sluoksnį įtrauktų teritorijų bendras plotas – 15	<u>Siūloma: keisti SP intervencinės priemonės „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“ aprašo 5 dalį „Pasirinktas intervencinės priemonės modelis, reikalavimai ir tinkamumo finansuoti sąlygos“ ir remiamų buveinių sąrašą papildyti 2130 pilkųjų kopų, 2140 kopų varnauogynų, 2190 drėgnų tarpkopių, 2320 pajūrio smėlynų tyrulių, 6270 rūšių turtingų smilgynų, 6430 eutrofinių aukštųjų žolynų, 6450 aliuvinių pievų, 6510 šienaujamų mezofitų pievų, 7140 tarpinių pelkių ir liūnų, 7230 šarmingų žemapelkių buveinėmis:</u> „<...> Pagal šią intervencinę priemonę saugomos šios Europos Bendrijos (EB) svarbos rūšys bei natūralios buveinės, kurioms gresia išnykimas dėl apleistos žemės ūkio veiklos: meldinė nendrinukė (lot. <i>Acrocephalus paludicola</i>), balinis vėžlys (lot. <i>Emys orbicularis</i>), kraujalakinis melsvys (lot. <i>Maculinea teleius</i>), niūriaspalvis auksavabalis (lot. <i>Osmoderma barnabita</i>), šiaurinis auksinukas (lot. <i>Lycaena helle</i>), auksuotoji šaškytė (lot. <i>Euphydryas aurinia</i>), plikažiedis linlapis (lot. <i>Thesium ebracteatum</i>), stulgys (lot. <i>Gallinago media</i>), paprastasis griciukas (lot. <i>Limosa limosa</i>), raudonkojis tulikas (lot. <i>Tringa totanus</i>), didžioji kuolinga (lot. <i>Numenius arquata</i>), 6530

201 ha. Įtraukus siūlomas remti buveines (praplėtus remiamų EB svarbos natūralių buveinių sąrašą), sluoksnis papildomai padidėtų maždaug 16 000 ha. <u>Bendras pagal intervencinę priemonę galimas remti plotas padidėtų apie 2 kartus.</u> Dėl buveinių sąrašo praplėtimo tikslingumo 2025 m. lapkričio 25 d. raštu, reg. Nr. 2D-2841 (11.98 E), kreipėmės į LR Aplinkos ministeriją. 2026 m. kovo 9 d. gautas atsakymas, reg. Nr. 1D-I-1904, kuriuo pritariama siūlymui ir pažymima, kad intervencinė priemonė turi potencialo daug reikšmingiau prisidėti prie blogos pievų ir kitų žemės ūkyje naudojamų buveinių situacijos gerinimo mūsų šalyje. LR Aplinkos ministerijos duomenimis, <u>Lietuvoje natūralių pievų būklė nuolat blogėja.</u> Pagal 2025 m. Europos Komisijai pateiktą ataskaitą apie Buveinių direktyvos įgyvendinimą (už 2019–2024 m.) ataskaitą dauguma EB svarbos pievų ir joms artimų buveinių yra blogos būklės: iš 12 tipų 3 vertinami kaip nepalankios, 9 – blogos būklės, be to, jų būklė dar labiau pablogėjo. Lietuvoje EB svarbos pievų buveinių kiekis nuolat mažėja – iš 2010–2014 m. nacionalinės inventorizacijos metu kartografuoto 77,2 tūkstančių hektarų tokių pievų buveinių ploto iki 2024 m. liko tik 59,9 tūkstančiai hektarų, t. y. plotas sumažėjo 23 proc. Praplėtus remiamų buveinių sąrašą, nauda būtų ne tik aplinkosauginiu, bet ir ekonominiu požiūriu – didesnis į paramą patenkančių teritorijų plotas sudarytų <u>daugiau galimybių ūkininkams</u> (įskaitant siekiančius pradėti ūkininkauti) dalyvauti intervencinėje priemonėje, gauti finansinę paramą ir efektyviau įtraukti tvarkomas teritorijas į žemės ūkio veiklą. Tai skatintų aktyvesnį žemės naudojimą, didintų dirbamų (prižiūrimų) plotų apimtį bei prisidėtų prie tvaraus ūkininkavimo ir buveinių būklės gerinimo. Papildomų lėšų intervencinės priemonės įgyvendinimui nereikės, siūlomi pakeitimai prisidės prie nustatytų, tačiau dar nepasiektų tikslų įgyvendinimo.	Miškapievis, 5130 Kadagnai, 9070 Medžiais apaugusios ganyklos įskaitant ir kertines buveines, 2330 Nesusivėrusios žemyninės smiltpievis, 6120 Karbonatinių smėlynų pievos, 6210 Stepinės pievos, 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai, 6410 Melvenynai, 2130 Pilkosios kopos, 2140 Kopų varnauogynai, 2190 Drėgnos tarpkopės, 2320 Pajūrio smėlynų tyruliai, 6270 Rūšių turtingi smilgynai, 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai, 6450 Aliuvinės pievos, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7230 Šarmingos žemapelkės. <...>“. <i>Pastaba:</i> Šie pakeitimai neturės įtakos SP finansavimo planui, tačiau reikalingas SP pakeitimas.
2. Dėl SP priemonių „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (toliau – KP17jūs) ir „Investicijos į žemės ūkio produktų perdirbimą (finansinės priemonės)“ (toliau – KP30pfi) strateginio plano keitimo Klausimą pristato Loreta Golubevaitė, Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Paramos verslui skyriaus patarėja	
Šiuo metu SP numatyta, kad lengvatinių paskolų investicijoms terminas pagal KP17jūs ir KP30pfi yra 5 metai. Siūloma keisti SP ir gerinti lengvatinių paskolų teikimo sąlygas pagal KP17jūs ir KP30pfi, t. y. ilginti lengvatinių paskolų investicijoms terminą nuo 5 iki 10	Siūloma: Pranešimu EK apie SP keitimą siūloma ilginti pagal KP17jūs ir KP30pfi teikiamų lengvatinių paskolų investicijoms terminą nuo 5 iki 10 metų.

metų (lengvatinių paskolų apyvartiniam kapitalui termino keisti nesiūloma).

Siūlymas yra grindžiamas tiek faktiniais KP17jūs ir KP30pfi įgyvendinimo rezultatais, tiek rinkos poreikio vertinimu:

1) Šiuo metu KP17jūs ir KP30pfi priemonėms įgyvendinti skirtų lėšų skolinimas vyksta lėtai: nuo skolinimo pradžios (2024-04-24) iki šiol pagal KP17jūs sudarytos 34 lengvatinių paskolų sutartys už 1,15 mln. Eur (išskolinta SP dalis be finansų tarpininkų indėlio – 0,69 mln. Eur iš skirtų 19,94 mln. Eur), o pagal KP30pfi nuo skolinimo pradžios (2025-01-27) iki šiol sudaryta tik 1 lengvatinės paskolos sutartis už 0,59 mln. Eur (išskolinta SP dalis be finansų tarpininko indėlio – 0,47 mln. Eur iš skirtų 10 mln. Eur).

2) 2026 m. sausio–kovo mėn. Fondo valdytoja ILTE, bendradarbiaudama su Sprinter, atliko žemės ūkio subjektų apklausą, kurios metu apklausta 420 Lietuvos ūkių. Apklausos tikslas – įvertinti išorinio finansavimo poreikį žemės ūkyje ir nustatyti finansavimo trūkumą. Pagal apklausos rezultatus, atsakant į klausimą dėl aktualios maksimalios finansavimo trukmės (klausimynas: FI compass metodika), – investicijoms į naujų produktų/paslaugų kūrimą ir prisitaikymą prie agro-aplinkosauginių reikalavimų dažniausiai naudojami instrumentai yra ilgesnio laikotarpio – nuo 5 iki 10 metų (80 proc. atvejų).

3) 2026 m. gegužės mėn. ILTE atliko finansinių tarpininkų, įgyvendinančių šias FP, apklausą dėl poreikio ilginti lengvatinių paskolų terminą nuo 5 iki 10 metų. Apklausos rezultatai rodo, kad finansų tarpininkai vienareikšmiškai pasisako už lengvatinių paskolų termino ilginimą vertindami tai kaip būtiną priemonę KP17jūs ir KP30pfi patrauklumui didinti ir jų įgyvendinimui spartinti.

Siūlomas keitimas nepatenka į Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, kadangi:

- juo nėra šalinama arba įtraukiama nauja intervencinė priemonė;
- nekeičiamos nei siektinos, nei tarpinės rezultato rodiklių reikšmės;
- jis nėra susijęs su Reglamento (ES) 2021/2115 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi, 92–98 straipsniais, 103 straipsnio 1, 5 ir 6 dalimis.
- keitimas neturi įtakos siektinų reikšmių planui, finansiniam planui, nėra planuojama EŽŪFKP įnašo į programą „InvestEU“, nėra poveikio bendram EŽŪFKP įnašui į kiekvienos rūšies intervencines priemones, nekeičiamos EŽŪFKP įnašo normos.

Nustatyti šio SP keitimo taikymo pradžios datą – 2026-09-01.

Tikslinamos šios SP dalys:

1. KP17jūs aprašo 7 dalyje:

„3. Ilgiausia paskolos trukmė – **10 metų investicijoms ir 5 metai apyvartiniam kapitalui**. Vienam galutiniam naudos gavėjui iš šios priemonės lėšų gali būti suteikiama viena paskola.“

2. KP30pfi aprašo 7 dalyje:

„Ilgiausia paskolos trukmė – **10 metų investicijoms ir 5 metai apyvartiniam kapitalui**.“

3. Dėl SP intervencinės priemonės „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ (toliau – KP08prev) priemonės aprašo papildymo ir papildomų lėšų skyrimo šios priemonės įgyvendinimui Klausimą pristato Loreta Golubevaitė , Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Paramos verslui skyriaus patarėja	
Agroklimatinės rizikos – šalnos, kruša ir sausra – daro didelę žalą sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriams, nes lemia derliaus praradimus ir ūkių pajamų nestabilumą. Dėl klimato kaitos pavasaris Lietuvoje prasideda anksčiau. Po ankstyvo žydėjimo sekantys staigūs temperatūros kritimai ir ilgalaikės šalnos sunaikina 50–90 proc., o kai kuriais atvejais – iki 100 proc. vaisių ir uogų derliaus. Pasikartojantys nuostoliai kelia grėsmę ūkių išlikimui. Padėtį dar labiau blogina po šalnų dažnai pasitaikančios stichinės sausros. 2023 m. dėl sausros ir šalnų ekstremali situacija paskelbta Radviliškio rajone, o stichinė sausra nustatyta keliuose kituose rajonuose. 2025 m. krizė dar labiau išaugo – ekstremalioji situacija paskelbta Lazdijų, Vilkaviškio ir Anykščių rajonuose, o valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu sunaikinta 7 390 ha sodų ir uogynų bei patirta 14,9 mln. Eur tiesioginių nuostolių. Vien nuostolių kompensavimas neužtikrina ilgalaikio sektoriaus atsparumo, todėl būtina diegti prevencines priemones. Investicijos į mikroklimatą reguliuojančias ir fizinę apsaugą užtikrinančias technologijas – sodo tunelius, prieššalnines sistemas ir kitas priemones – padėtų sumažinti ekstremalių reiškinių poveikį, apsaugoti derlių, stabilizuoti ūkių pajamas, stiprinti finansinį tvarumą ir didinti sektoriaus konkurencingumą. Atsižvelgiant į tai siūlome praplėsti intervencinės priemonės „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ (toliau – intervencinė priemonė Kp08prev) aprašą sudarant galimybes paramos kreiptis ne tik gyvulininkystės ūkiams, bet ir sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės ūkiams, ir atitinkamai papildyti remiamų investicijų sąrašą investicijomis, skirtomis prevencijai nuo ekstremalių agroklimatinių reiškinių (pvz. sodo tuneliai, ventiliatoriai, karšto oro šildytuvai ir kt.) išlaidoms.	Siūloma: Strateginio plano keitimu padidinti SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ finansavimą (1 300 000 Eur), perskirstant lėšas iš SP intervencinės priemonės KP16sav „Savitarpio pagalbos fondai“ siekiant sudaryti galimybę paramą prevencijos priemonių diegimui gauti ir sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės ūkiams. Tam tikslu Strateginiame plane turės būti atlikti šie keitimai: 1. Intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ apraše: • 3 dalis papildoma poreikiu b3. Didinti ūkių tvarumą prisitaikant prie klimato kaitos ir sprendžiant drėgmės disbalanso problemas. • 5 dalyje patikslinama: Intervencinės priemonės tikslas – taikant prevencines priemones išlaikyti gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės ūkių perspektyvumą ir konkurencingumą, o pasireiškus nepalankiems reiškiniams ar įvykiams gyvūnų ligų protrūkiams sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams išsaugoti žemės ūkio gamybos potencialą. • 5 dalis papildoma tekstu: <...> Agroklimatinės rizikos – šalnos, kruša ir sausra – daro didelę žalą sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriams, nes lemia derliaus praradimus ir ūkių pajamų nestabilumą. Dėl klimato kaitos pavasaris Lietuvoje prasideda anksčiau, todėl augalų vegetacija suaktyvėja iki dviejų savaičių anksčiau. Po ankstyvo žydėjimo sekantys staigūs temperatūros kritimai ir ilgalaikės šalnos sunaikina 50–90 proc., o kai kuriais atvejais – iki 100 proc. vaisių ir uogų derliaus. Pasikartojantys nuostoliai kelia grėsmę ūkių išlikimui.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu nėra sukaupta pakankamai praktikos ir duomenų, leidžiančių tiksliai prognozuoti lėšų poreikį ir būsimų projektų dydžius prevencijai nuo nepalankių klimatinų reiškinių, finansiniai asignavimai didinami bendrai visai intervencinei priemonei Kp08prev, tačiau paramos paraiškų priėmimui sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės sektoriuose bus organizuojami atskiri kvietimai.

Intervencinei priemonei KP08prev papildomas finansavimas didinamas perskirstant dalį lėšų iš tokius pačius poreikius, t. y. a.6 (Skatinti rizikų valdymo priemonių taikymą ūkiuose) bei a.1 (Palaikyti žemės ūkio veiklos tęstinumą ir tvarumą) tenkinančios intervencinės priemonės KP16sav „Savitarpio pagalbos fondai“ (toliau – intervencinė priemonė KP16sav).

Įvertinus intervencinės priemonės KP16sav lėšų likučius, nustatyta, kad 2025 m. susidarė nepanaudotas lėšų likutis - 1500 000 Eur. Iki šiol nėra sukurtas nei vienas Rizikos valdymo fondas (toliau – RVF) ir nepateikta nei viena paraiška. Intervencinės priemonės KP16sav įgyvendinimui dar paliekama 200 000 Eur suma, skirta fondo/ų įsikūrimo išlaidoms padengti. Už šią sumą būtų galima finansuoti 3 (trijų) RVF įsikūrimą su minimaliu narių skaičiumi (5 nariai) arba mažesnę kiekį fondų su didesniu narių skaičiumi.

RVF priemonė Lietuvos kaimo plėtros 2014-2022 metų programoje (toliau - KPP) patvirtinta nuo 2021 metų, tačiau per visą įgyvendinimo laikotarpį ji nesulaukė ūkininkų susidomėjimo ir nebuvo įsteigtas nei vienas RVF.

Nepaisant supaprastinimų teisės aktuose bei intensyvaus viešinimo ir intervencinė priemonė KP16sav išliko nepopuliari (nepateikta nei viena paraiška, taip pat neakredituotas nei vienas fondas). Pagrindinės priežastys - žymiai išaugęs augalų ir pasėlių draudimo įmokų kompensavimo priemonės populiarumas bei įprasta praktika kompensuoti patirtus nuostolius iš LR biudžeto ir ES lėšų, kuriam gauti nereikia papildomų pastangų iš ūkininkų, taip pat sunku suburti panašaus dydžio ir specializacijos ūkius, kurių išlaidų struktūra ir nuostolių skaičiavimo metodai būtų panašūs, nėra gerosios patirties pavyzdžių ES lygmeniu.

Siekiant kuo efektyviau panaudoti lėšas programiniam laikotarpiui

Padėtį dar labiau blogina po šalnų dažnai pasitaikančios stichinės sausras. 2023 m. dėl sausras ir šalnų ekstremali situacija paskelbta Radviliškio rajone, o stichinė sausra nustatyta keliuose kituose rajonuose. 2025 m. krizė dar labiau išaugo – ekstremalioji situacija paskelbta Lazdijų, Vilkaviškio ir Anykščių rajonuose, o valstybės lygio ekstremaliosios situacijos metu sunaikinta 7 390 ha sodų ir uogynų bei patirta 14,9 mln. Eur tiesioginių nuostolių.

Vien nuostolių kompensavimas neužtikrina ilgalaikio sektoriaus atsparumo, todėl būtina diegti prevencines priemones. Investicijos į mikroklimatą reguliuojančias ir fizinę apsaugą užtikrinančias technologijas padėtų sumažinti ekstremalių reiškinių poveikį, apsaugoti derlių, stabilizuoti ūkių pajamas, stiprinti finansinį tvarumą ir didinti sektoriaus konkurencingumą.

- 5 dalyje patikslinama: Intervencinė priemonė atliepia SSGG analizėje nustatytą investicijų į prevencines priemones poreikį stiprinti prevencinių biosaugos priemonių taikymą, mažinant gyvulių infekcinių susirgimų riziką **bei diegti naujas ir efektyvias rizikos valdymo priemones, kurios sudarytų galimybes padidinti ūkių atsparumą neigiamiems išorės veiksniams bei užtikrintų jų gyvybingumą ilguoju laikotarpiu.**
- 5 dalyje patikslinama: Parama teikiama: investicijų mažinančių ligų patekimo į ūkius galimybę tokių kaip vidaus ar lauko aptvarų (tvoros, vartai, praėjimo punktai, praėjimo kontrolės sistemos) įsigijimo bei įrengimo išlaidos; ūkinių gyvūnų pakrovimo / iškrovimo rampų ir (arba) aikštelių įrengimo išlaidos; žmonių ir ūkinių gyvūnų uždarymo praėjimo takų tarp pastatų įrengimo išlaidos; dezinfekcinių purkštuvų, valymo, dezinfekcijos įrangos, plovimo-dezinfekavimo įrenginių asmenims ir (ar) transporto priemonėms įsigijimo išlaidos; pašarų terminio apdorojimo įrangos įsigijimo išlaidos; kontenerių ir patalpų, skirtų laikyti gaisrenoms įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos; nuo graužikų, vabzdžių, paukščių ir kitų kenkėjų apsaugančios įrangos (pvz., langų, grotų, tinklelių) įsigijimo išlaidos; ūkinius gyvūnus prižiūrinčių darbuotojų buitinių persirengimo ir prausimos patalpų įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos, darbo rūbų ir batų plovimo ir džiovinimo įrangos įsigijimo išlaidos maitinimo patalpų įrengimo ir įrangos įsigijimo išlaidos, **investicijų į prevenciją, skirtų sumažinti klimato daromą žalą sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės sektoriuose (pvz. sodo tuneliai, ventiliatoriai, karšto**

einant į pabaigą, siūloma dalį intervencinės priemonės KP16sav ne panaudotų lėšų, t.y. 1 300 000 Eur skirti intervencinei priemonei KP08prev įgyvendinti, paliekant 200 000 Eur skirtų fondo įsikūrimo išlaidoms padengti, jei toks/ie fondai būtų akredituoti per 2026-2027 m., t. y. iki programinio laikotarpio pabaigos.	oro šildytuvai ir kt.), išlaidoms. • 5 dalyje patikslinami šie tinkamumo kriterijai: 2. Parama investicijoms į prevencijos priemones arba padarinius sukeltus ligų, nurodytų 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 652/2014 prieduose (taikoma, kai investuojama į biosaugą). 4. Pareiškėjas yra parengęs biologinio saugumo priemonių taikymo planą dėl biologinio saugumo priemonių visumos gyvulių laikymo vietose nustatytų reikalavimų įvykdymo ir šį planą yra suderinęs su atsakinga institucija (taikoma, kai investuojama į biosaugą). • 13 dalyje patikslinama lentelė „Planuojamų vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu“:
---	--

Planuoja ma vieneto suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023– 2029 m.
KP08prev 01 - Dotacija projektui (Dotacija - Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)		40 000, 00	40 000, 00	40 000, 00	40 000, 00	40 000,00	40 000,00	
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.20 (vienetas: Veiksmi)		8,00	25,00	47,00	45,00	45,00 61,00	17,00 33,00	Suma: 187,00 219,00 Didžiausi a suma: 47,00 61.00
IŠ VISO	O.20 (vienetas: Veiksmi)		8,00	25,00	47,00	45,00	45,00 61,00	17,00 33,00	Suma: 187,00 219,00 Didžiausi a suma: 47,00 61.00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)		320 000 ,00	1 000 0 00,00	1 901 500,00	1 800 0 00,00	1 800 000 ,00 2 450 000,00	680 000,0 0 1 330 000,00	7 501 500,00 8 801 500,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)		245 120 ,00	766 000 ,00	1 532 275,00	1 446 000,00	1 446 000,00 1 018 943 900,00	520 880,0 0 1 018 780,00	5 956 275,00 6 952 075,00
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

2. Intervencinės priemonės KP16sav „Savitarpio pagalbos fondai“ aprašo
13 punkte patikslinama lentelė „Planuojamų vienetų sumos. Finansinė

lentelė su produktu“:

Planuojama vieneto suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–2029 m.
KP16sav-01 - Parama žemės ūkio rizikos valdymo fondams steigti (Dotacija - Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)			169-104,00 0,00	275-032,00 0,00	315-834,00-60 000,00	361-614,00 60 000,00	378-416,00 80 000,00	
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.9 (vienetas: Fondai)			1,00 0,00	1,00 0,00	1,00	1,00	0,00	Suma: 4,00 2,00 Didžiausia suma: 1,00
IŠ VISO	O.9 (vienetas: Fondai)			1,00 0,00	1,00 0,00	1,00	1,00	0,00	Suma: 4,00 2,00 Didžiausia suma: 1,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)			169-104,00 0,00	275-032,00 0,00	315-834,00-60 000,00	361-614,00 60 000,00	378-416,00 80 000,00	1-500-000,00 200 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)			129-533,67 0,00	210-674,51 0,00	241-928,84-45 9 60,00	276-996,32-45 960,00	289-866,66-61 280,00	1-149 000,00 153 200,00
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (visos viešosios išlaidos EUR)								
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (Sąjungos įnašas EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio								

	finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

3. Atitinkamai patikslinamos kitos SP dalys:
Patikslinama su lėšų pakeitimu susijusi informacija 6.2.3 lentelėje.
Patikslinama SO1, SO2, SO9 intervencijų logika:

- 2.1.SO2.4. „Intervencinių priemonių taikymo argumentai“ papildoma:
Siekiant didinti ūkių tvarumą prisitaikant prie klimato kaitos ir sprendžiant drėgmės disbalanso problemas (poreikis b.3) įgyvendinama kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšis „Investicijos“ (73 – 74 str.). Intervencinės priemonės KP10mel pagalba bus siekiama, kad ūkininkai turėtų gerai veikiančias žemės ūkio veiklai naudojamas drenažo sistemas, kurios leistų išvengti nuostolių dėl nepalankių žemės ūkio veiklai hidrometeorologinių reiškinių bei sudarytų galimybes gauti didesnę derlių. Parama bus skiriama investicijoms į žemės ūkio veiklai naudojamų melioracijos sistemų atnaujinimą (rekonstrukciją) bei reguliuojamojo drenažo diegimą į jau rekonstruotas melioracijos sistemas. Be to intervencinėse priemonėse KP12vld, KP32svp ir KP19sūp parama bus skiriama drėkinamų plotų plėtrai, o intervencinėje priemonėje KP08prev parama skiria į mikroklimatą reguliuojančias ir fizinę apsaugą užtikrinančias priemones nuo agroklimatinių reiškinių (šalnos, krušos ir pan.).
- 2.1.SO2.8. „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“ R.9 rodikliui priskiriamas ir poreikis b.3: „R.9 rodiklis padės įvertinti, kokia dalis visų ūkių pasinaudos prie SO2 įgyvendinimo prisidedančiomis priemonėmis, modernizuodami savo ūkius ir taip didindami savo konkurencingumą (poreikiai b.1, **b.3**, b.4, b.5)“.

	• 2.1.SO2.9 ir 2.1.SO9.9. „Finansinio asignavimo pagrindimas“ patikslinama intervencinei priemonei skiriamų lėšų suma: KP08prev - Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius Intervencinei priemonei KP08prev skirta 7,5 8,8 mln. EUR. <...>. • 2.1.SO1.9 „Finansinio asignavimo pagrindimas“ patikslinama intervencinei priemonei skiriamų lėšų suma: Bendras finansinis asignavimas intervencinei priemonei sudaro 1,5 mln. 200 000 Eur 2025–2029 m. laikotarpiui. Planuojama, kad per šį laikotarpį bus įkurti 4 2 savitarpio pagalbos fondai, kuriems bus teikiama administracinių išlaidų bei fondo nariams išmokėtų žalos išmokų dalinė kompensacija, taip pat kompensuojama dalis įnašo į pradinį pasirašytąjį kapitalą. <...>. Pastaba: Siūlomos keisti dalys gali būti koreguojamos, atsižvelgiant į EK pateiktas pastabas.
4. Dėl SP intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ (toliau – KP08prev) atrankos kriterijų sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams nustatymo Klausimą pristato Loreta Golubevaitė, Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Paramos verslui skyriaus patarėja	
Vadovaudamiesi 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 124 straipsnio 4 dalies a punkto nuostatomis, teikiame Strateginio plano intervencinės priemonės KP08prev „Investicijos į prevencinę veiklą, kuria siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių ir katastrofinių įvykių padarinius“ atrankos kriterijus sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams. Pagal Reglamento (ES) 2021/2115 79 straipsnio 1 dalį atrankos kriterijais siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnį finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnį paramos taikymą pagal intervencinių priemonių paskirtį. Strateginiame plane intervencinės priemonės KP08prev apraše nurodytas vienas iš atrankos principų, pagal kurį teikiamas	<u>Siūloma:</u> Pritarti šiems atrankos kriterijams: 1. Pareiškėjo valdos ekonominis dydis (VED), išreikštas produkcijos standartine verte, yra: 1.1. iki 16 000 Eur (imtinai) – skiriami 35 balai; 1.2. didesnis kaip 16 000 Eur ir ne didesnis kaip 30 000 Eur (imtinai) – skiriami 25 balai; 1.3. didesnis kaip 30 000 Eur – skiriama 20 balų. 2. Pareiškėjo bendros pajamos iš daržininkystės, sodininkystės, uogininkystės sektorių, ataskaitiniais metais sudaro: 2.1. daugiau kaip 80 proc. visų pareiškėjo veiklos pajamų – skiriami 25 balai; 2.2. nuo 50 proc. iki 80 proc. (imtinai) visų pareiškėjo veiklos pajamų – skiriama 20 balų;

prioritetas, yra smulkūs ūkiai. Siūloma intervencinės priemonės KP08prev įgyvendinimo taisyklėse nustatant atrankos kriterijus sodininkystės, daržininkystės ir uogininkystės sektoriams, prioritetą teikti smulkesniems ūkiams, ūkiams, kurių veikla ir pajamos labiausiai priklauso nuo šių sektorių, taip pat jaunųjų ūkininkų ir ekologinių ūkių projektams.	2.3. nuo 30 proc. iki 50 proc. (imtinai) visų pareiškėjo veiklos pajamų skiriama 15 balų. 3. Pareiškėjas yra jaunas ūkininkas (fizinis asmuo arba juridinis asmuo), atitinkantis Administravimo taisyklių 5 punkte nustatytus reikalavimus – skiriama 10 balų. 4. Pareiškėjas deklaruoja daržininkystės, sodininkystės, uogininkystės plotus: 4.1. daugiau kaip 5 metus – skiriama 15 balų; 4.2. nuo 2 metų iki 5 metų (imtinai) – skiriama 10 balų. 5. Pareiškėjas (pasirenkamas tik vienas iš nurodytų variantų): 5.1. vykdo ekologinę gamybą arba kontroliuojančioje institucijoje yra registruotas kaip perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio ūkis ir turi sertifikavimo institucijos išduotą ekologinės gamybos patvirtinimo dokumentą ir įsipareigoja iki projekto kontrolės pabaigos vykdyti ekologinę gamybą (turi būti sertifikuota 90 proc. deklaruoto ŽŪN ploto) – skiriama 15 balų; 5.2. vykdo gamybą pagal Nacionalinės žemės ūkio ir maisto kokybės sistemos (NKP) reikalavimus (pateikia patvirtinimo dokumentą) ir įsipareigoja vykdyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos – skiriami 5 balai.
5. Dėl SP naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“	
Klausimą pristato Iona Javičienė, Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus vedėja	
5.1. Dėl SP papildymo nauja intervencine priemone „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ (KP24būp) Siekiant skatinti jaunų asmenų patekimą į žemės ūkio sektorių ir spręsti žemės prieinamumo jauniesiems ūkininkams ir jauniems asmenims, siekiantiems ūkininkauti, iššūkius, siūloma papildyti SP nauja bandomąja priemone – „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“. Priemonė priskiriama BŽŪP priemonių rūšiai – Bendradarbiavimas (2021/2115 77 str. 1str.), kai parama gali būti skirta pagal (f) dalį „kitų formų bendradarbiavimo rėmimui“. Šios priemonės tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam ūkių	Siūloma: Pritarti siūlymui, papildyti SP nauja priemone „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“. Šiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas. <i>Pastaba. Priemonės aprašymas gali būti tikslinamas derinant jį su EK.</i>

perdavimui ir perėmimui bei skatinti kartų kaitą žemės ūkyje. **Planuojamas priemonės biudžetas – 6 mln. Eur**, perskirstant lėšas iš SP priemonės „Sumanieji kaimai“.

Priemonėje numatytos dvi pagrindinės veiklos:

Pirmoji – ūkių perėmimo dokumentacijos rengimas, konsultacijos ir pajamų palaikymo išmoka ūkį perduodančiam asmeniui – iki 100 proc. paramos intensyvumas, didžiausia paramos suma - **70 tūkst. Eur**.

Antroji – ūkių perėmimas ir modernizavimas, kuriam galės būti skiriama iki **270 tūkst. Eur, iš jų 70 tūkst. Eur dalis – perėmimo procesui (iki 100 proc. paramos intensyvumu), o likusi 200 tūkst. Eur – investicijoms** (iki 80 proc. paramos intensyvumu), siekiant modernizuoti ūkį ir prisitaikyti prie aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, maisto saugos, higienos bei kitų reikalavimų.

Priemonė bus orientuota į ūkių (ypatingai gyvulininkystės sektoriuje) perdavimą jaunesniems ūkininkams ir jauniems asmenims, susijusiems su ūkio perdavėju artimais šeimos ryšiais (tėvai ir vaikai, seneliai ir anūkai), siekiant užtikrinti veikiančių ūkių tęstinumą ir sudaryti sąlygas naujai ūkininkų kartai įsitraukti į žemės ūkio veiklą.

Pastaba. Intervencinės priemonės aprašymas pridedamas – 1 medžiagos priedas.

5.2. Dėl SP 2.1.SO7.4. „Intervencinių priemonių taikymo argumentai” dalies papildymo:

SP 2.1.SO7.4 dalis keičiama siekiant pagrįsti naujos intervencinės priemonės „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ (KP24būp) įtraukimą ir jos indėlį sprendžiant SP nustatytus poreikius, susijusius su jaunųjų ūkininkų pritraukimu, kartų kaita ir ūkių veiklos tęstinumo užtikrinimu.

SP identifikuotas poreikis – pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse iki šiol buvo tenkinamas tik tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama

Siūloma:

pritarti SP 2.1.SO7.4. „Intervencinių priemonių taikymo argumentai” dalies papildymui, išdėstant ją taip:

Intervencijos forma	Priemonės rūšis	Intervencijos kodas (VN) – pavadinimas	Bendrasis produkto rodiklis
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Papildomas pajamų rėmimas jauniems	TI04jūs - Papildoma tiesioginė pajamų parama jauniems ūkininkams	O.6. Hektarų, už kuriuos skiriama

jauniesiems ūkininkams“ ir kaimo plėtros intervencinių priemonių „Jaunųjų ūkininkų ir naujųjų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslų kūrimas“ deriniu. Tačiau praktikoje nustatyta, kad šių priemonių nepakanka veikiančių ūkių perdavimo procesui skatinti ir kartų kaitos problemoms spręsti.

Todėl SP 2.1.SO7.4 dalis papildoma argumentais, kad intervencinė priemonė KP24būp skatins veikiančių ūkių perdavimą jauniesiems ūkininkams ir jauniems asmenims, užtikrinant ūkininkavimo veiklos tęstinumą, pajamų palaikymą išmoką pasitraukiančiam ūkininkui bei sudarant paskatas perduoti praktines žinias, patirtį ir sukauptą gamybinį potencialą. Tokiu būdu bus sudaromos palankesnės sąlygos jaunųjų ūkininkų įsitraukimui į žemės ūkio veiklą ne tik kuriant naujus ūkius, bet ir perimant jau veikiančius bei ekonomiškai gyvybingus ūkius.

Pakeitimo poreikis taip pat grindžiamas tuo, kad intervencinė priemonė KP24būp prisidės prie Strateginiame plane nustatyto poreikio didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių įgyvendinimo. Priemonė skatins veikiančių ūkių perdavimą kartu su ūkininkavimo veiklai vykdyti reikalingu gamybiniu potencialu, įskaitant žemės ūkio paskirties žemę, taip sudarant sąlygas efektyvesnei kartų kaitai ir mažinant riziką, kad veiklą nutraukiantys ūkiai bus likviduojami arba praras savo ekonominį potencialą.

Atsižvelgiant į tai, SP 2.1.SO7.4 dalis tikslinama papildant intervencinių priemonių derinį priemone „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, nes ši priemonė tiesiogiai prisidės prie jaunųjų ūkininkų pritraukimo ir išlaikymo, žinių perdavimo tarp kartų, ūkių konkurencingumo didinimo ir gyvybingų kaimo vietovių išsaugojimo.

	ūkininkams		papildoma pajamų parama jauniesiems ūkininkams, skaičius
RD	INSTAL(75) - Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslo kūrimas	KP17jūs - Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas	O.25. Įsikūrimo paramą gaunančių jaunųjų ūkininkų skaičius
RD	COOP(77) - Bendradarbiavimas	KP24būp – Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo	O.32. Kitų remiamų bendradarbiavimo veiksmų ar vienetų (išskyrus O.1 punkte nurodytas EIP grupes) skaičius

Šiame Strateginiame plane identifikuoti 5 poreikiai, kurie yra susiję su septintuoju konkrečiu tikslu - pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus ~~bei~~, naujus ūkininkus **bei jaunos asmenis** ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse. Šiuos poreikius numatoma patenkinti per ~~2~~ **3** intervencines priemones (viena I, ~~kitą~~ **dvi** - II ramsčio). Poreikis g.4 bus tenkinamas tik iš dalies (daugiau informacijos pateikiama SP 2.1 dalyje “Sprendimo neatsižvelgti į BŽŪP strateginiame plane nustatytus poreikius arba atsižvelgti į juos iš dalies pagrindimas”).

Siekiant padidinti jaunųjų ūkininkų ūkių ekonominį pajėgumą (**poreikis a.4**) bus įgyvendinamas tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniesiems ūkininkams“ ir kaimo plėtros intervencinių priemonių ~~rūšies-rūšių~~ „Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslų kūrimas“ **bei “Bendradarbiavimas”** derinys.

Intervencine priemone KP17jūs teikiama parama jaunųjų ūkininkų pradiniam įsikūrimui (), **intervencine priemone KP24būp bus skatinamas veikiančių ūkių perdavimas jauniems ūkininkams ir jauniems asmenims, užtikrinant ūkininkavimo veiklos tęstinumą, o pajamų palaikymo išmoka pasitraukiančiam ūkininkui sudarys paskatas perduoti praktines žinias, patirtį ir sukauptą gamybinį potencialą**, o pagal TI04jūs jauniems ūkininkams penkerius metus mokamos išmokos, gerinančios jaunųjų ūkininkų finansinę situaciją.

Siekiant pritraukti ir išlaikyti jaunos žmones, įskaitant jaunuosius ūkininkus, kaimo vietovėse (**poreikis g.1**) bus įgyvendinamas tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams“ ir kaimo plėtros intervencinių priemonių rūšies ~~rūšių~~ **„Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslų kūrimas“ bei „Bendradarbiavimas“** derinys. Finansinės paskatos investicijoms dotacijų arba paskolų forma (KP17jūs) ~~bei~~, pajamų palaikymas įsikūrus (pagal KP04jūs), **veikiančių ūkių perėmimas (KP24būp)** motyvuos jaunos žmones kurti arba **plėsti** žemės ūkio verslą kaimo vietovėse.

Poreikis didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių (**poreikis g.4**) bus tenkinamas iš dalies tiesioginių išmokų rūšies „Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams“ pagalba. KP04jūs išmokos padės jauniems ūkininkams suformuoti finansinį pagrindą, tačiau to nepakanka žemės įsigijimui. **Prie šio poreikio tenkinimo taip pat iš dalies prisidės intervencinė priemonė KP24būp, kuri skatins veikiančių ūkių perdavimą jauniems ūkininkams ir jauniems asmenims kartu su ūkininkavimo veiklai vykdyti reikalingu gamybiniu potencialu, įskaitant žemės ūkio paskirties žemę.** Daugiau informacijos pateikiama SP 2.1 dalyje “Sprendimo neatsižvelgti į BŽŪP strateginiame plane nustatytus poreikius arba atsižvelgti į juos iš dalies pagrindimas”).

Šiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas.

	<i>Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.</i>						
5.3. Dėl SP 2.1.SO7.8. „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas” ir SP 2.3.1 „Siektinų reikšmių planas“ dalių pakeitimo: Rezultato rodiklio R.36 „Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius“ siektina reikšmė didinama nuo 11 200 iki 11 232, nes į SP įtraukiama nauja intervencinė priemonė „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ (KP24būp), kuri tiesiogiai prisidės prie kartų kaitos žemės ūkyje ir jaunųjų ūkininkų įsitraukimo į žemės ūkio veiklą. Iki šiol rodiklio R.36 siekimas buvo grindžiamas intervencinėmis priemonėmis, skirtomis jaunųjų ūkininkų įsikūrimui ir pajamų palaikymui. Tačiau įtraukus intervencinę priemonę KP24būp atsiranda papildomas mechanizmas, skatinantis jaunuosius ūkininkus ne tik kurti naujus ūkius, bet ir perimti jau veikiančius ūkius iš pasitraukiančių ūkininkų. Priemonė sudarys palankesnes sąlygas jauniems ūkininkams perimti ūkius kartu su sukaupu gamybinio potencialu, žemės ūkio paskirties žeme, praktinėmis žiniomis ir patirtimi, taip užtikrinant ūkininkavimo veiklos tęstinumą. Atsižvelgiant į planuojamą papildomą jaunųjų ūkininkų skaičių, kurie pasinaudos parama pagal naująją intervencinę priemonę, atitinkamai tikslinama ir rezultato rodiklio R.36 siektina reikšmė. Rodiklio padidinimas atspindi numatomą didesnę intervencijų poveikį kartų kaitai, jaunųjų ūkininkų pritraukimui ir jų įsitvirtinimui kaimo vietovėse. Preliminariai vertinama, kad intervencine priemone KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ galės pasinaudoti apie 32 jaunieji ūkininkai ar jauni asmenys, perimantys veikiančius ūkius, todėl rezultato rodiklio R.36 reikšmė didinama nuo 11 200 iki 11 232. Atitinkamai keičiama ir SP 2.3.1 „Siektinų reikšmių planas“ dalis, siekiant suderinti su planuojamu naujos intervencinės priemonės KP24būp numatomu poveikiu rodiklio pasiekimui. Kadangi intervencinė priemonė bus įgyvendinama nuo 2026 m., papildomas jos indėlis į rodiklį R.36 atsispindi didinant tarpines 2027–2029 m. reikšmes bei galutinę rodiklio reikšmę. SP 2.3.1 dalies koregavimas būtinas siekiant užtikrinti SP rodiklių sistemos nuoseklumą, suderinamumą tarp intervencinių priemonių finansavimo,	Siūloma: pritarti keisti SP rezultato rodiklio R.36 planuojamas tarpines (kasmet nuo 2027 m.) ir galutines reikšmes SP 2.1.SO7.8. „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“ dalyje, atitinkamai atliekant keitimus SP 2.3.1 „Siektinų reikšmių planas“ dalyje, išdėstant taip: 2.1.SO7.8. Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas <table border="1" data-bbox="1198 496 2145 788"> <thead> <tr> <th>Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]</th><th>Siektina reikšmė</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>R.36^{CU PR} - Generational renewal Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį</td><td>++200,00 11 232,00</td></tr> <tr> <td>R.37^{CU} - Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas</td><td>11 750,00</td></tr> </tbody> </table> Siektinų reikšmių ir susijusių tarpinių reikšmių pagrindimas SO7 konkrečiam tikslui priskirti du rezultato rodikliai, prie kurių pasiekimo tiesiogiai ir reikšmingai prisideda tikslo poreikius tenkinančių intervencinių priemonių veiklos. R.36 Kartų kaita. Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį. R.36 rodiklio siektinos reikšmės siekiama teikiant paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui pagal intervencinę priemonę intervencinės priemonės KP17jūs bei KP24būp ir teikiant papildomą pajamų paramą jauniems ūkininkams (intervencinė priemonė TI04jūs). Siektina rodiklio R.36 reikšmė yra ++200 11 232,00 jaunųjų ūkininkų, kurie gaus paramą pagal intervencinę priemonę TI04jūs ir KP24būp. Dalis jų gaus paramą ūkių įkūrimui (intervencinė priemonė KP17jūs) ir	Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]	Siektina reikšmė	R.36^{CU PR} - Generational renewal Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį	++200,00 11 232,00	R.37^{CU} - Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11 750,00
Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]	Siektina reikšmė						
R.36^{CU PR} - Generational renewal Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį	++200,00 11 232,00						
R.37^{CU} - Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11 750,00						

planuojamų veiklų ir siekiamų rezultatų bei tinkamai atspindėti planuojamą naujos intervencinės priemonės indėlį į BŽŪP konkretų tikslą SO7.

ūkių perėmimui (intervencinė priemonė KP24būp): 1 251 bus skirta dotacija, 500 – paskola, **32 – perimti ūkius**. Nustatant rodiklio reikšmę vadovautasi istoriniais 2014–2020 m. laikotarpio duomenimis, demografinės raidos prognozėmis, vertinti reikalavimų žemės ūkio veiklai pokyčiai ir jų įtaka jaunų žmonių sprendimams rinktis ūkininkavimo veiklą. Į rodiklio reikšmę įskaičiuojami tik tie jaunieji ūkininkai, kurie pirmą kartą gaus BŽŪP paramą pagal priemonę TI04jūs ir/arba KP17jūs **ir/arba KP24būp**, jų nedubliuojant.

R.36 rodiklis leis įvertinti koku mastu intervencinės priemonės prisidės prie jaunųjų ūkininkų ūkių ekonominio pajėgumo padidinimo (poreikis a.4) bei jaunų žmonių, įskaitant jaunuosius ūkininkus, pritraukimo ir išlaikymo kaimo vietovėse (poreikis g.1).

2.3. Siektinų reikšmių planas:

2.3.1. Apibendrinamoji lentelė

Rezultato rodiklis	Konkr etus tikslas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Bendra tikslinė vertė
R.36^{CU} PR Generational renewal									
Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį	SO1, SO7		1 061,00	8 470,00	9 250,00	10 200,00 0	11 200,00 0	11 200,00 00	11 200,00 11 232,00
						10 232,00	11 232,00	11 232,00	

Šiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas.

Pastaba. Konkretūs pakeitimai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

5.4. Dėl SP 2.1.SO7.9. “Finansinio asignavimo pagrindimas” dalies papildymo:

SP 2.1.SO7.9 dalis papildoma dėl naujai į SP įtraukiamos intervencinės priemonės KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, **kuriai**

Siūloma:

Pritarti papildyti SP 2.1.SO7.9. dalį ir išdėstyti ją taip:

numatoma skirti 6 mln. Eur finansinių asignavimų 2026–2028 m. laikotarpiui.

Finansinių asignavimų poreikis grindžiamas tuo, kad SP identifikuotos kartų kaitos problemos negali būti pakankamai sprendžiamos vien tik jaunųjų ūkininkų įsikūrimo ar papildomos pajamų paramos priemonėmis. Siekiant sudaryti realias galimybes jaunesiems ūkininkams ir jauniems asmenims perimti veikiančius ūkius, būtina finansuoti ne tik patį ūkio perdavimo procesą, konsultavimą ir bendradarbiavimo organizavimą, bet ir investicijas, reikalingas perimto ūkio veiklos tęstinumui bei prisitaikymui prie privalomų reikalavimų užtikrinti.

Numatyti asignavimai apskaičiuoti atsižvelgiant į planuojamą remti projektų skaičių ir jų pobūdį. **Intervencine priemone planuojama paremti apie 32 bendradarbiavimo projektus**, kurių dalis bus orientuoti į ūkio perdavimo organizavimo veiklas bei pajamų palaikymo išmoką pasitraukiančiam ūkininkui, o dalis apims ir būtinas investicijas į perimto ūkio modernizavimą.

Finansinių asignavimų dydis taip pat pagrįstas ankstesnio 2014–2020 m. laikotarpio investicinių priemonių įgyvendinimo patirtimi, potencialių pareiškėjų investicijų poreikiais bei reikšmingai išaugusiais investicijų kaštais dėl infliacijos, statybos, technikos ir įrangos kainų augimo. **Atsižvelgiant į tai, nustatyta vidutinė 70 tūkst. Eur paramos suma projektams, apimantiems ūkio perdavimo organizavimo veiklas, bei vidutinė 270 tūkst. Eur paramos suma projektams, kuriuose numatomos ir prisitaikymo investicijos.**

„KP24būp - Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo

Šiai intervencinei priemonei numatoma skirti 6 mln. Eur 2026–2028 m. laikotarpiui. Parama bus teikiama dotacijų forma, finansuojant dvi veiklas: ūkio perėmimo organizavimą ir pajamų palaikymo išmoką pasitraukiančiam ūkininkui bei kompleksinį ūkio perėmimą su būtinosiomis prisitaikymo investicijomis.

Atsižvelgiant į intervencinės priemonės tikslą skatinti kartų kaitą žemės ūkyje, planuojama remti apie 32 bendradarbiavimo projektų, iš kurių dalis apims tik ūkio perdavimo organizavimo, konsultavimo veiklas ir pajamų palaikymo išmoką, o dalis – ir investicijas į perimtų ūkių modernizavimą bei prisitaikymą prie aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, higienos ar kitų privalomų reikalavimų.

Pagal pirmąją veiklą nustatyta vidutinė 70 tūkst. Eur paramos suma vienam projektui. Ji apskaičiuota atsižvelgiant į planuojamų veiklų pobūdį, konsultavimo, mokymų ir pajamų palaikymo išmokos kaštus. Kadangi intervencinė priemonė Lietuvoje įgyvendinama pirmą kartą, vidutinė suma nustatyta remiantis rinkos duomenimis ir proporcingumo principu, siekiant užtikrinti pakankamą paramą veiksmingam ūkio perėmimo procesui.

Pagal antrąją veiklą nustatyta vidutinė 270 tūkst. Eur paramos suma vienam projektui, iš kurių iki 70 tūkst. Eur numatoma skirti ūkio perėmimo organizavimo veikloms ir pajamų palaikymo išmokai, o iki 200 tūkst. Eur – būtinosioms prisitaikymo investicijoms į perimto ūkio modernizavimą ir veiklos tęstinumą užtikrinti.

Vidutinė paramos suma nustatyta atsižvelgiant į 2014–2020 m. KPP priemonių, skirtų investicijoms į žemės ūkio valdas, įgyvendinimo patirtį, potencialių pareiškėjų investicinius poreikius bei kainų lygio pokyčius. Vertinant ankstesnio laikotarpio duomenis nustatyta, kad ūkių, kurių ekonominis dydis iki 30 tūkst. Eur SP, vidutinė

investicijų paramos suma siekė apie 250 tūkst. Eur. Taip pat atsižvelgta į ženklų investicijų kaštų augimą dėl infliacijos ir didėjančių statybos, technikos bei įrangos kainų.

Nors pagrindinis intervencinės priemonės KP24būp tikslas – skatinti kartu kaitą žemės ūkyje ir sudaryti sąlygas jauniems ūkininkams bei jauniems asmenims perimti veikiančius ūkius (poreikiai a.4 ir g.1), kartu ši intervencinė priemonė prisideda ir prie poreikio g.4 (didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių) įgyvendinimo, sudarant galimybes perimti ūkius kartu su gamybinio potencialu bei, kai būtina, įgyvendinti prisitaikymo investicijas. Numatyti 6 mln. Eur finansiniai asignavimai laikomi pakankamais planuojamo rodiklio R.36 siektinoms reikšmėms pasiekti.“

Šiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas.

Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

5.5. Dėl SP 5.3. Kaimo plėtros intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ aprašo 13 p. „Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelės su produktu“, 2.1.SO8.8 „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“ ir 2.1.SO8.9. „Finansinio asignavimo pagrindimas“, SP 2.3.1 „Siektinų reikšmių planas“ dalių aprašymų pakeitimo:

Intervencinės priemonės „Sumanieji kaimai“ aprašo 13 punkto dalis keičiama siekiant perskirstyti dalį intervencinei priemonei numatytų finansinių asignavimų naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, atsižvelgiant į faktinį priemonės „Sumanieji kaimai“ įgyvendinimo poreikį ir mažesnę nei planuota lėšų panaudojimą.

Įvertinus priemonės „Sumanieji kaimai“ įgyvendinimo eigą, projektų atrankų rezultatus ir faktinį finansinį poreikį nustatyta, kad šiai **priemonei numatytas 15 mln. Eur biudžetas nėra pilnai panaudojamas.** Šiuo metu patvirtintos 6 sumanių kaimų strategijos, kurių vertė sudaro apie 3,27 mln. Eur, o kartu su

Siūloma:

pritariti keisti SP 5.3. Kaimo plėtros intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ aprašo 13 p. „Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelės su produktu“, atitinkamai SP rezultato rodiklio R.40 planuojamas tarpinės (kasmet nuo 2026 m.) ir galutinės reikšmės (SP 2.1.SO8.8 „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“, 2.1.SO8.9. „Finansinio asignavimo pagrindimas“ ir SP 2.3.1 „Siektinų reikšmių planas“ dalyse), išdėstant taip:

13. Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu

Planuojama vienetų suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–2029 m.
KP21sum01 - SKP, kuriuose diegiamos	Planuojama vienetų suma (visos viešosios	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	

rezervuotomis lėšomis faktiškai panaudota arba rezervuota apie 3,76 mln. Eur. Atsižvelgiant į tai, nepaskirstyta lieka daugiau kaip 11,2 mln. Eur suma, kuri reikšmingai viršija prognozuojamą poreikį likusiam programavimo laikotarpiui. Nors planuojama organizuoti papildomą kvietimą ir finansuoti dar kelias didesnės bei mažesnės apimties strategijas, prognozuojama, kad ir po papildomų kvietimų priemonėje išliks reikšmingas nepanaudotų lėšų likutis. Įvertinus planuojamą poreikį bei kartu mažinamą produkto rodiklio siektiną reikšmę nuo 25 iki 15 strategijų, nustatyta, kad dalies finansinių asignavimų perskirstymas neturės neigiamos įtakos priemonės „Sumanieji kaimai“ tikslų įgyvendinimui ir leis užtikrinti pakankamą likusių strategijų finansavimą. Mažesnę nei planuota finansinį poreikį lėmė tai, kad priemonė „Sumanieji kaimai“ buvo nauja, todėl pareiškėjai susidūrė su sunkumais rengiant strategijas, formuojant partnerystes, planuojant inovatyvius sprendimus ir užtikrinant atitiktį naujiems reikalavimams. Dėl to dalis potencialių pareiškėjų paraiškų nepateikė, o dalis pateiktų strategijų neatitiko tinkamumo ar kokybės reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, siūloma koreguoti priemonės „Sumanieji kaimai“ aprašo 13 punkto finansinę lentelę, sumažinant intervencinei priemonei KP21sum numatytus finansinius asignavimus ir perskirstant 6 mln. Eur naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“. Dėl sumažinto finansavimo ir mažesnio planuojamų finansuoti strategijų skaičiaus atitinkamai keičiama SP 2.1.SO8.8 dalis „Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas“, sumažinant rezultato rodiklio R.40 „Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius“ siektiną reikšmę nuo 25 iki 15. Rodiklio reikšmė tikslinama siekiant užtikrinti jos atitiktį realiam planuojamų finansuoti strategijų skaičiui ir faktiniam priemonės įgyvendinimo potencialui. Taip pat keičiama SP 2.1.SO8.9 dalis „Finansinio asignavimo pagrindimas“, nes pakeistas 9 mln. Eur finansavimo poreikis laikomas pakankamu planuojamoms priemonės veikloms ir atnaujintoms rodiklių reikšmėms	skaitmeninės viešosios ar socialinės paslaugos, vystoma vietos ekonomika ar atsinaujinančiųjų energijos šaltinių technologijų naudojimas (Dotacija - Vidutinė)	išlaidos (eurais)							
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.32 (vienetas: Veiksmai)	0,00	0,00	10,00	9,00 4,00	6,00 1,00	0,00	0,00	Suma: 25,00 15,00 Didžiausia suma: 10,00
	IŠ VISO			10,00	9,00 4,00	6,00 1,00	0,00	0,00	Suma: 25,00 15,00 Didžiausia suma: 10,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurais)			1 000 000,00	5 900 000,00 0,00 3 000 000,00	5 100 000,00 0,00 3 000 000,00	3 000 000,00 0,00 2 000 000,00	0,00	15 000 000,00 00,00 9 000 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurais)			766 000,00	4 519 400,00 0,00-2 298 000,00	3 906 600,00 0,00-2 298 000,00	2 298 000,00 0,00 1 532 000,00	0,00	11 490 000,00 00,00 6 894 000,00
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95								

pasiekti. Finansinio asignavimo koregavimas būtinas siekiant užtikrinti efektyvesnį Strateginio plano lėšų panaudojimą ir jų nukreipimą didesnį poreikį turinčioms intervencijoms.

Be to, **atitinkamai tikslinama SP 2.3.1 dalis „Siektnų reikšmių planas“**, perskaičiuojant rodiklio R.40 tarpines ir galutines reikšmes pagal atnaujintą finansavimo apimtį.

Šis perskirstymas laikomas pagrįstu ir tikslingu, nes perskirstomos lėšos bus nukreiptos naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, kuri tiesiogiai prisidės prie kartų kaitos žemės ūkyje skatinimo, jaunųjų ūkininkų įsikūrimo ir veikiančių ūkių tęstinumo užtikrinimo, ypač gyvulininkystės sektoriuose, kuriuose ūkių perėmimo problema yra itin aktuali.

straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)									
iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)									

2.1.SO8.8. Rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas

Rezultatų rodikliai [rekomenduojamas šio konkretaus tikslo rezultato rodiklis pateikiamas paryškintu šriftu]	Siektina reikšmė
R.40^{CU} - Pažangus perėjimas prie kaimo ekonomikos Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius	25,00 15,00

Konkreto tikslo rezultato rodiklio (-ių) pasirinkimas

Siektnų reikšmių ir susijusių tarpinių reikšmių pagrindimas

R.40. Kaimo ekonomikos pažangioji pertvarka. Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius
 Siektina rodiklio reikšmė – **25 15** paremtosų sumanių kaimų strategijose. Šis rodiklis susietas su intervencine priemone KP21sum. Atsižvelgiant į atlikto tyrimo „Dėl sumaniųjų kaimų koncepcijos įgyvendinimo Lietuvoje“ rezultatus, užsienio šalių patirtį, skiriamą finansavimą, planuojama paremti **25 15** sumaniųjų kaimų strategijas.

2.1.SO8.9. Finansinio asignavimo pagrindimas

KP21sum - Sumanieji kaimai

Intervencinei priemonei skirta ~~15~~ **9** mln. EUR. Planuojama paramos

suma – 600 tūkst. EUR. Apskaičiuojant paramos sumą buvo atsižvelgta į projektų sudėtingumą, projekto partnerių skaičių, teritorinę aprėptį, galimas investicijas bei įvertinta užsienio šalių patirtis. Planuojama, kad ši intervencinė priemonė prisidės prie rodiklių R.37, R.40, R.41 ir R.42 pasiekimo. Laikoma, kad intervencinei priemonei numatytas finansavimas yra pakankamas rezultato rodiklio reikšmėms pasiekti, nes konkretus intervencinės priemonės indėlis siekiant rodiklių reikšmių, išskyrus R.40, bus įvertintas po sumanių kaimų strategijų atrankos.

2.3. Siektinų reikšmių planas:

2.3.1. Apibendrinamoji lentelė

Rezultato rodiklis	Konkretus tikslas	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Bendra tikslinė vertė
R.40 ^{CU} Pažangus perėjimas prie kaimo ekonomikos Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius	SO8		2,00	7,00	15,00 5,00	23,00 1,00	25,00 15,00		25,00 15,00

Šiems pasiūlymams įgyvendinti reikalingas SP pakeitimas.

Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai, rodikliai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

5.6. Dėl SP 6.2.3. „Kaimo plėtra“ lentelės duomenų pakeitimo:

Lentelės duomenys keičiami siekiant užtikrinti jų suderinamumą su SP pakeitimais, susijusiais su intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ finansinių asignavimų mažinimu ir naujos intervencinės priemonės KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“ įtraukimu, **perskirstant 6 mln. Eur finansinių asignavimų iš priemonės KP21sum į priemonę KP24būp.**

Lentelėje atliekami pakeitimai atspindi perskirstomus finansinius asignavimus pagal intervencines priemones, produkto rodiklio O.32 planuojamų veiksmų

Siūloma:

Pritarti siūlymui perskirstyti 6 mln. Eur finansinių asignavimų iš intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, atitinkamai tikslinant 6.2.3 „Kaimo plėtra“ lentelės duomenis.

COOP (77)	Bendradarbiavimas								
KP21sum	Sumanieji kaimai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

Intervencinės priemonės KP21sum „Sumanieji kaimai“ dalyje mažinamas orientacinis finansinis asignavimas nuo 15 mln. Eur iki 9 mln. Eur, atitinkamai mažinant ir Sąjungos įnašą nuo 11,49 mln. Eur iki 6,894 mln. Eur. Taip pat **koreguojamas produkto rodiklio O.32 „Veiksmai“ siektinas dydis – planuojamų remti sumanių kaimų strategijų skaičius mažinamas nuo 25 iki 15.** Taip pat keičiamos ir metinės rodiklių bei finansinių asignavimų reikšmės 2026–2028 m. laikotarpiui, atsižvelgiant į faktinį projektų įgyvendinimo tempą ir planuojamą finansavimo poreikį.

Atsižvelgiant į tai, 6 mln. Eur perskirstoma naujai intervencinei priemonei KP24būp „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“, kuri įtraukiama į 6.2.3 lentelę kaip nauja kaimo plėtros intervencinė priemonė pagal intervencijos rūšį „Bendradarbiavimas (77)“. Lentelėje numatomi atskiri finansiniai krepšeliai dviem veikloms: ūkio perėmimo organizavimo ir pajamų palaikymo veiklai bei kompleksiniam ūkio perėmimui su prisitaikymo investicijomis.

KP24būp priemonei nustatomas 6 mln. Eur orientacinis finansinis asignavimas, iš kurių 4,596 mln. Eur sudaro Sąjungos įnašas. Taip pat nustatomos produkto rodiklio O.32 planuojamos reikšmės – iš viso planuojama paremti 32 bendradarbiavimo veiksmus, iš jų 14 pagal pirmąją veiklą ir 18 pagal antrąją veiklą. Finansiniai asignavimai ir rodiklių reikšmės paskirstomi 2027–2028 m. laikotarpiui, atsižvelgiant į planuojamą priemonės įgyvendinimo pradžią ir projektų atrankos grafiką.

Šie pakeitimai būtini siekiant užtikrinti Strateginio plano finansinių lentelių, produkto ir rezultato rodiklių bei intervencinių priemonių tarpusavio

KP21sum01 - Planuojama SKP, kuriuose vieneto suma diegiamos (visos skaitmeninės viešosios viešosios ar išlaidos socialinės (eurais) paslaugos, Didžiausia vystoma vietos planuojama ekonomika ar vidutinė atsinaujinančiųjų vieneto suma energijos (kai taikoma) šaltinių (EUR) technologijų naudojimas (Dotacija - Vidutinė) 91(2)(a)-LT- 85,00% 91(2)(d)-LT- 43,00%		600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00	
	O.32 (vienetas: Veiksmai)			10,00	9,00 4,00	6,00 1,00			25,00 15,00
IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmai)			10,00	9,00 4,00	6,00 1,00			25,00 15,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurais)			1 000 000,00	5 900 000,00 0,00 3 000,00	5 100 000,00 0,00 3 000,00	3 000 000,00 0,00 2 000,00		15 000 000,00 9 000 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurais)			766 000,00	4 519 400,00 0,00 2 298 000,00	3 906 600,00 0,00 2 298 000,00	2 298 000,00 0,00 1 532 000,00		11 490 000,00 6 894 000,00
	Iš kurių skirta finansinei priemonei (visos viešosios išlaidos EUR)								
	Iš kurių skirta finansinei priemonei (Sąjungos įnašas EUR)								
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (visos viešosios išlaidos EUR)								

suderinamumą. Perskirstant finansinius asignavimus siekiama didesnio SP poveikio sprendžiant aktualias žemės ūkio sektoriaus problemas, ypač kartų kaitos, jaunųjų ūkininkų įsitraukimo ir ūkių tęstinumo užtikrinimo srityse.

	išlaidos EUR)								
	Iš kurių perkėlimas į kitą laikotarpį (Sąjungos įnašas EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

COOP (77)	Bendradarbiavimas								
KP24būp	Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
KP24būp – Paieškos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 1 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurais) Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00	500 000,00	0,00	1 000 000,00

		O.32 (vienetas: Veiksmiai)	0,00	0,00	0,00	0,00	7,00	7,00	0,00	Suma: 14,00
	KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 2 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vienetų suma (visos viešosios išlaidos eurai)	0,00	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	5 000 000,00
		Didžiausia planuojama vidutinė vienetų suma (kai taikoma) (EUR)								
		O.32 (vienetas: Veiksmiai)					9,00	9,00	0,00	Suma: 18,00
	IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmiai)					16	16		Suma: 32, 00
		Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)					3 000 000,00	3 000 000,00		6 000 000,00
		Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)					2 298 000,00	2 298 000,00	0,00	4 596 000,00
		iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
		iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio fin								

Pastaba. Konkretūs pakeitimo tekstai ir rodikliai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

Klausima pristato **Iona Javičienė**, Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus vedėja

2026 m. gegužės 14 d. PVK posėdžio metu buvo pritarta papildyti SP nauja intervencine priemone „Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo“.

Pritarti siūlomiems priemonės atrankos kriterijams:

Eil. Nr.	Atrankos kriterijus	Balai
1.	Perimamas pieninės gyvulininkystės ūkis	30
2.	Perimamas ūkis veikia vietovėje, kurioje esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių	10
3.	Pareiškėjas (ūkio perėmėjas) paraiškos pateikimo dieną yra iki 29 metų amžiaus (įskaitytinai)	10
4.	Pareiškėjas prašo paramos tik pirmajai veiklai (ūkio perėmimo organizavimas) įgyvendinti	20
5.	Prašoma paramos investicijoms, susijusioms su aplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimu	10
6.	Pareiškėjas (ūkio perėmėjas) yra įgijęs aukštąjį išsilavinimą žemės ūkio mokslų studijų krypties grupėje	10
7.	Pasitraukiantis ūkininkas paraiškos pateikimo dieną yra	10

2026 m. gegužės 21 d. priemonės pagrindiniai aspektai ir siūlomi atrankos kriterijai buvo pristatyti tarpinstitucinės prioritetinių darbų koordinavimo darbo grupės posėdyje.	70 metų ir vyresnis
Posėdžio metu tarp ŽŪM pasiūlytų atrankos kriterijų, darbo grupės nariai pateikė papildomus atrankos kriterijus, į kuriuos atsižvelgta.	Siūlomas pereinamasis balas – 40 balų. <i>Pastaba. Rengiant priemonės įgyvendinimo taisykles bus nustatomi ir atrankos kriterijų vertinimo apibūdinimai.</i>
Siūlomi atrankos kriterijai orientuoti į pieninės gyvulininkystės ūkių perėmimą, jaunesnius asmenis, ypač turinčius žemės ūkio srities išsilavinimą, ūkius, veikiančius vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, taip pat projektus, kuriuose numatytos investicijos, susijusios su aplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimu. Atrankos kriterijais taip pat siekiama skatinti vyresnio amžiaus ūkininkų ūkių perdavimą ir užtikrinti jų tęstinumą net ir tais atvejais, kai nėra planuojamos papildomos investicijos į ūkio modernizavimą ar plėtrą.	
7. Dėl fiksuotųjų vieneto įkainių SP intervencinei priemonei KPmgt „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“ nustatymo Klausimą pristato Rasa Motiejaitė , Žemės ūkio ministerijos ES paramos politikos departamento Išmokų už plotus skyriaus vedėja	
Pagal Intervencinę priemonę KPmgt parama skiriama kasmet už melioracijos griovio ar melioracijos reikmėms sureguliuotos upės (toliau kartu – griovys) šlaito, įskaitant ir 3 metrų pločio griovio priežiūros juostą nuo griovio šlaito viršutinės briaunos sutvarkymą, nupjaunant, iškasant ar kitu būdu sunaikinant šiame plote esančius invazinių rūšių augalus – 644 Eur už 1 ha plotą, o kai šis plotas sutvarkomas vykdant veiklą jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties pagrindu – 773 Eur už 1 ha plotą. Invazinių rūšių augalų naikinimo intensyvumas – 2 kartai per metus.	Siūloma: 1. Keisti SP intervencinės priemonės KPmgt „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“ aprašą: 1.1. nustatyti, kad naikinant invazinius medžius: Baltažiedė robiniją, Uosialapį klevą ir Raukšlėtalapį erškėtį taikomi SP nustatyti kompensacinių išmokų dydžiai (644 Eur/ha ir 773 Eur/ha); 1.2. nustatyti, kad naikinant invazinius žolinius augalus: Didžiąją rykštenę, Kanadinę rykštenę, Gausialapį lubiną, Sosnovskio barštį, Mantegacio barštį, Dygliavaisį virkštenį, Bitinę sprigę, Vienametę šiušelę parama teikiama pagal fiksuotąjį vieneto įkainį; 1.3. nurodyti, kad pagal intervencinę priemonę parama teikiama nustatant fiksuotąjį vieneto įkainį pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 straipsnio 1 dalies b punktą už invazinių rūšių plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose išlaidas tuo atveju, kai fiksuotasis vieneto įkainis yra nustatytas vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento
Siekiant padidinti intervencinės priemonės patrauklumą, paskatinti daugiau pareiškėjų dalyvauti pagal šią priemonę, taip pat sumažinti intervencinės priemonės įgyvendinimo bei administravimo našta, 2025 m. ŽŪM inicijavo <u>fiksuotųjų vieneto įkainių</u> nustatymo tyrimą invazinių rūšių plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose išlaidoms.	
Skačiavimus atliko nepriklausomas VŠĮ Europos socialinio fondo agentūros Metodinis konsultacijų centras (toliau – ESFA) ir parengė Invazinių rūšių	

plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose fiksuotojo dydžio nustatymo tyrimą (toliau – Tyrimas).

Fiksuotasis vieneto įkainis (toliau – FĮ) nustatytas invazinių rūšių plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose išlaidoms, vadovaujantis 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 83 straipsnio „Dotacijų formos“ 2 dalies a) punkto i) papunkčiu, apskaičiuojant fiksuotąjį vieneto įkainį taikytas sąžiningas, teisingas ir patikrinamas skaičiavimo metodas, pagrįstas kita objektyvia informacija ir eksperto vertinimu.

Siekdami, kad paramos dydis labiau atitiktų esamas rinkos kainas, sudarytų sąlygas efektyviai įgyvendinti invazinių rūšių plitimo valdymą melioracijos griovių šlaituose ir padengtų patiriamas sąnaudas, taip pat didinti intervencinės priemonės patrauklumą, vadovaudamiesi Tyrimu, siūlome keisti SP ir intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklių nuostatas, kurios **galiotų nuo 2027 m. pateiktoms paraiškoms**.

FĮ invazinių rūšių plitimo valdymo melioracijos griovių šlaituose 2026 m. – **1849,86 Eur su PVM už 1 ha už 1 kartą** (t. y. už 1 kartą per metus atliktus naikinimo veiksmus, kadangi invazinių rūšių augalų naikinimo intensyvumas – 2 kartai per metus, **FĮ – 1849,86×2=3699,72 Eur/ha**).

Atsižvelgiant į oficialiai skelbiamus Vartotojų kainos indeksus, fiksuotasis dydis kasmet bus atnaujinamas. Įvertinę pastarąją aplinkybę, kad įkainis galės būti atnaujinamas kasmet, FĮ dydžio reikšmę tvirtinti tik intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse.

Nuo 2027 m. FĮ bus taikomas šioms invazinių rūšių grupėms: Didžioji rykštenė, Kanadinė rykštenė; Gausialapis lubinas, Sosnovskio barštis, Mantegacio barštis; Dygliavaisis virkštenis, Bitinė sprigė, Vienametė šiušelė.

Dėl duomenų trūkumo pagrindžiant išlaidas (antžeminės dalies pjovimą, kelmų frezavimą, augalo antžeminės dalies iškasimą (rankiniu būdu) / išrovimą) invazinių medžių – **Baltažiedės robinijos, Uosialapio klevo ir Raukšlėtalapio erškėčio** – naikinimui, FĮ nenustatomas – jiems lieka galioti SP intervencinės priemonės apraše nurodyti kompensacinės išmokos dydžiai.

(ES) 2021/2115 83 straipsnio „Dotacijų formos“ 2 dalies a) punkto i) papunkčiu, jį patvirtinus intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse;

1.4. atlikti kitus reikiamus su tuo susijusius intervencinės priemonės aprašo pakeitimus.

Pastabos:

Šie pakeitimai neturės įtakos SP finansavimo planui, tačiau reikalingas SP pakeitimas.

Konkretūs pakeitimo tekstai gali būti tikslinami derinant juos su EK.

5. Tiesioginės išmokos, sektorinės ir kaimo plėtros intervencijos, nurodytos strategijoje

Fondas	Intervencijos forma	Priemonės rūšis	Intervencijos kodas (VN) – pavadinimas	Perkėlimas į kitą laikotarpį	Bendrasis produkto rodiklis	Gen. Renewa I	Env.	Ekologinės sistemos korekcijos mechanizmų sistema	PROGRAMA „LEADER“
EŽŪFKP	Kaimo plėtra	COOP(77)	KP24būp – Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo	Neapima	O.32 arba	Taip	Ne	Ne	Ne

5.3. Kaimo plėtros intervencinės priemonės

COOP(77) - Bendradarbiavimas

KP24būp – Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo

Intervencinės priemonės kodas (VN)	KP24būp
Intervencijos pavadinimas	Bendradarbiavimas dėl ūkių perėmimo
Priemonės rūšis	COOP(77) - Bendradarbiavimas
Bendrasis produkto rodiklis	O.32. Kitų remiamų bendradarbiavimo veiksmų ar vienetų (išskyrus O.1 punkte nurodytas EIP grupes) skaičius
Prisideda prie finansinio atskyrimo reikalavimo dėl	Kartų kaita: Taip Aplinka: Ne Ekologinės sistemos korekcijos mechanizmų sistema: PROGRAMA „LEADER“: Ne

1. Teritorinė taikymo sritis ir, jei aktualu, regioninis matmuo

Teritorinio taikymo sritis: **Nacionalinis**

Kodas	Aprašas
LT	Lietuva

Teritorinės taikymo srities aprašymas

Intervencinė priemonė taikoma Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Susiję konkretūs tikslai, kompleksinis tikslas ir atitinkami sektorių tikslai

BŽŪP SPECIALUS TIKSLAS Kodas + Aprašymas *Rekomenduojami BŽŪP specifiniai šio tipo intervencijos tikslai pateikiami paryškintu šriftu
SO7 Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse

3. Poreikis (-iai), kuriam (-iems) skiriama intervencinė priemonė

Kodas	Aprašas	Prioritetų nustatymas BŽŪP strateginio plano lygmeniu	Nagrinėjama BSP
a.4	Padidinti jaunųjų ūkininkų ūkių ekonominį pajėgumą	Aukštas	Taip
g.1	Pritraukti ir išlaikyti jaunos žmones, įskaitant jaunuosius ūkininkus, kaimo vietovėse	Aukštas	Taip
g.4	Didinti jaunųjų ūkininkų prieinamumą prie žemės ir finansinių išteklių	Vidutinis	Taip

4. Rezultato (-ų) rodiklis (-iai)

REZULTATŲ RODIKLIAI Kodas + Aprašymas Rekomenduojami BŽŪP konkrečių šios intervencijos tikslų rezultatų rodikliai pateikiami paryškintu šriftu
R.36 Jaunųjų ūkininkų, kurie kuria ūkius naudodamiesi pagal BŽŪP teikiama parama, skaičius, įskaitant pasiskirstymą pagal lytį

5. Pasirinktas intervencinės priemonės modelis, reikalavimai ir tinkamumo finansuoti sąlygos

Apibūdinkite konkrečius intervencinės priemonės tikslus ir turinį, įskaitant aiškių tikslų nustatymą, atrankos principus, sąsajas su atitinkamais teisės aktais, papildomumą kitų abiejų ramsčių intervencinių priemonių / veiksmų grupių atžvilgiu ir kitą svarbią informaciją.

Intervencinės priemonės tikslas – skatinti iš žemės ūkio veiklos pasitraukiančių ūkininkų ir jaunųjų

ūkininkų arba ketinančių pradėti ūkininkauti jaunų asmenų bendradarbiavimą siekiant kartų kaitos žemės ūkyje. Priemone sudaromos sąlygos jauniems asmenims perimti ūkius ir užtikrinti ūkių veiklos tęstinumą, plėtrą bei sklandų pasitraukiančiųjų ūkininkų patirties ir žinių perdavimą jauniems ūkininkams bei ketinantiems pradėti ūkininkauti jauniems asmenims.

Pagal analizę, Lietuvos žemės ūkio sektoriuje išryškėjusi ūkininkų senėjimo problema – jaunieji ūkininkai (iki 40 m.) sudaro tik apie 11–13 proc. visų žemės ūkio valdų valdytojų, apie 25–30 proc. priklauso 55–64 metų amžiaus grupei, net apie 30–33 proc. yra 65 metų ir vyresni. Kaimo vietovių gyventojų skaičius 2014–2024 m. sumažėjo 13 proc., tai yra vienas didžiausių rodiklių Europos Sąjungoje. Dėl šių demografinių pokyčių kaimo gyventojai tampa vis vyresni, mažėja darbingo amžiaus asmenų skaičius, silpnėja žemės ūkio sektoriaus bei kaimo bendruomenių socialinis ir ekonominis potencialas.

Gyvulininkystės sektoriuje ūkių veiklos nutraukimo rizika yra ypač didelė dėl ūkininkų senėjimo, nes ši veikla pasižymi nuolatiniu gamybos ciklu didelėmis ilgalaikėmis investicijomis, kurioms būdingas ilgas atsipirkimo laikotarpis, ir biologiniu turtu, kurio negalima greitai atkurti. Demografiniai pokyčiai taip pat sąlygoja darbo jėgos trūkumą, nes gyvulininkystė yra darbui imlesnė nei daugelis kitų žemės ūkio šakų. Mažėjant darbingo amžiaus gyventojų skaičiui kaime, sudėtingu tampa ne tik ūkių perėmimas, bet ir gebančių ūkininkauti darbuotojų paieška. Tai gali lemti spartesnę gyvulininkystės ūkių traukimąsi, ypač smulkių ir vidutinių ūkių kategorijoje.

Šias tendencijas ypač ryškiai atspindi pienininkystės sektorius: Lietuvoje daugiau kaip pusė ūkių valdytojų yra 55 metų ir vyresni, o tik apie 9,6 proc. karvių laikytojų yra iki 40 metų amžiaus, tuo tarpu 58,7 proc. sudaro 41 metų ir vyresni ūkininkai (iš jų 22,8 proc. – vyresni nei 60 metų). Tai rodo, kad reikšminga dalis pieno ūkių valdytojų artėja prie pasitraukimo iš veiklos, todėl kartų kaitos užtikrinimas ir sklandus ūkių perėmimas tampa kritiškai svarbūs sektoriaus gyvybingumui ir tvariai plėtrai.

Jaunieji ūkininkai, pradėdami veiklą, susiduria su reikšmingomis kliūtimis. Didžiausios jų – ribotos galimybės įsigyti ar išsinuomoti žemę bei gauti finansavimą investicijoms. 2018–2023 m. laikotarpiu vidutinė ariamosios žemės pirkimo kaina padidėjo apie 65 proc. – nuo maždaug 3,3 tūkst. Eur/ha iki 5 417 Eur/ha, o nuomos kaina per tą patį laikotarpį išaugo apie 50–60 proc., pasiekdama vidutiniškai apie 241 Eur/ha per metus.

Vyresniosios kartos ūkininkų sukaupėtų praktinių žinių ir patirties perdavimas yra reikšmingas veiksnys, užtikrinantis ūkių veiklos tęstinumą, atsparumą ir tvarią sektoriaus plėtrą. Nors jaunieji ūkininkai dažnai turi aukštąjį išsilavinimą, jiems neretai trūksta praktinių, su žemės ūkio veikla susijusių kompetencijų, todėl jų įgijimas per tiesioginį bendradarbiavimą su patyrusiais ūkininkais yra itin svarbus.

Intervencinės priemonės įgyvendinimas skatins ūkininkaujančių kartų kaitą ir sektoriaus atsinaujinimą, prisidės prie jaunųjų ūkininkų skaičiaus didinimo ir gerins žemės prieinamumą, sudarant sąlygas perimti ūkius kartu su žeme. Bus didinama ūkininkų, pasitraukiančių iš veiklos, motyvacija perduoti ūkius, užtikrinant pajamų palaikymo priemones. Priemonė sudaro ūkio perdavimo galimybes tais atvejais, kai ūkio valdytojas suserga sunkia liga ir dėl to negali tęsti ūkininkavimo. Siekiant užtikrinti perimtų ūkių gyvybingumą ir tvarumą, jauniems ūkininkams sudaromos galimybės planuoti ūkio atsinaujinimą ir pagal poreikį įgyvendinti būtinas investicijas, skirtas, visų pirma, atitikti aplinkosaugos, gyvūnų gerovės, maisto saugos ir kokybės bei higienos reikalavimus, taip pat kurti aukštesnės pridėtinės vertės produktus (toliau – būtiniosios prisitaikymo investicijos).

Paraiškų teikimas

Paraiška teikiama bendradarbiaujant iš žemės ūkio veiklos pasitraukiančiam ūkininkui ir jaunajam ūkininkui arba ketinančiam pradėti ūkininkauti jaunam asmeniui, sudarant ūkio perėmimo planą.

Remiamos veiklos:

1. **Ūkio perėmimo organizavimas.** Ši veikla skirta užtikrinti sklandų ūkio perėmimo procesą. Paraiška teikiama ir projektas įgyvendinamas pagal ūkio perėmimo planą, kuris yra neatskiriama paraiškos dalis ir kuriame nustatomi ūkio perėmimo etapai, bendradarbiavimo tarp šalių sąlygos,

teisių ir pareigų perdavimo tvarka bei žinių ir patirties perdavimo procesas. Ši veikla apima konsultacijas teisiniais (nuosavybės dovanojimo, pardavimo sutarčių sudarymo ir pan.), finansiniais ir mokestiniais (pvz. ūkio vertinimo, mokestinių prievolių perėmimo pasekmių) klausimais, ūkio perėmimo plano parengimą, mokymus perėmėjui (pagal poreikį) ir pajamų palaikymą pasitraukiančiam iš žemės ūkio veiklos ūkininkui.

2. **Ūkio perėmimas su investicijomis.** Ši veikla apima 1 veikloje „Ūkio perėmimo organizavimas“ numatytas veiklas, taip pat perimto ūkio modernizavimą, veiklos plėtrą, finansuojant būtinausias prisitaikymo investicijas į perimtą ūkį (kai būtina).

Pareiškėjas gali kreiptis paramos pagal 1 veiklą arba pagal 2 veiklą. Pasirinkus 2 veiklą, remiamos tiek 1 veiklos išlaidos, tiek būtinosios prisitaikymo investicijos į perimtą ūkį.

Atrankos principai:

Šios intervencinės priemonės atrankos kriterijai bus nustatomi vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/2115 79 straipsniu ir Reglamento (ES) 2021/2289 I priedo nuostatomis.

Atrankos kriterijais bus siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnį finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnę paramos taikymą, visų pirma, ūkių perėmimą pieninės gyvulininkystės ūkiuose ir projektams, kuriems nebūtinos prisitaikymo investicijos.

Projektų atrankos kriterijai, vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/2115 124 straipsniu, bus teikiami Stebėsenos komitetui svarstyti ir nuomonei pateikti.

Atrankos kriterijai nustatomi intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse.

Suderinamumas ir papildomumas su kitomis intervencinėmis priemonėmis:

1. Ši intervencinė priemonė yra sudėtinė kartų kaitos strategijos dalis, skirta spręsti ūkininkų amžėjimo problemai ir jaunų asmenų pritraukimui į sektorių. Ji papildo jaunesiems ūkininkams prieinamų priemonių rinkinį, tokiu būdu didindama ūkininkavimo kaip veiklos patrauklumą ir galimybes realiai įsikurti bei vystyti žemės ūkį. Parama jaunesiems ūkininkams teikiama pagal Tiesioginių išmokų intervencinę priemonę, skirtą jaunesiems ūkininkams TI04jūs – Papildomas pajamų rėmimas jaunesiems ūkininkams ir intervencinę priemonę, skirtą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui KP17jūs, finansuojant verslo planus. Taigi ši intervencinė priemonė papildo intervencines priemones TI04jūs ir KP17jūs, išvardintos intervencinės priemonės skirtos tik jaunesiems ūkininkams, sustiprindama jaunųjų ūkininkų galimybes imtis žemės ūkio veiklos, palengvindama prieigą prie žemės ir gamybos išteklių. Pagal šią intervencinę priemonę ūkių perėmusiems jaunesiems ūkininkams arba jauniems asmenims parama pagal intervencinę priemonę KP17jūs negali būti teikiama.

2. Intervencinė priemonė papildo šias intervencines priemones: KP19sūp, KP32svp, KP12vld, KP31tvi, KP14gra ir KP24mji, kuriose gali būti remiamos investicijos ūkiui modernizuoti. Siekiant išvengti dvigubo finansavimo projektuose Mokėjimo agentūra turimoje projektų duomenų informacinėje bazėje patikrins projektą pagal pareiškėją ir partnerį, investicijų rūšį, projekto įgyvendinimo vietą.

Apibrėžkite reikalavimus atitinkančius paramos gavėjus ir konkrečius su paramos gavėju ir plotu susijusius tinkamumo kriterijus

Pareiškėju gali būti jaunas ūkininkas (fizinis asmuo), kaip apibrėžta Strateginio plano 4.1.5 dalyje, arba ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 40 metų (įskaitytinai) fizinis asmuo, projekto įgyvendinimo metu ketinantis tapti jaunuoju ūkininku ir įsipareigoja atitikti Strateginio plano 4.1.5 dalies nuostatas.

Parama teikiama:

Ūkio perėmėjui:

jaunajam ūkininkui, kaip apibrėžta Strateginio plano 4.1.5 dalyje, kuris jau vykdo žemės ūkio veiklą ir perima kitą ūkį bei teisės aktų nustatyta tvarka tampa vieninteliu valdos valdytoju, kai pasitraukiantis iš žemės ūkio veiklos ūkininkas su juo susijęs artimais giminystės ryšiais.

fiziniam asmeniui, ne jaunesniam kaip 18 metų ir ne vyresniam kaip 40 metų (įskaitytinai), kuris su pasitraukiančiu iš žemės ūkio veiklos ūkininku yra susijęs artimais giminystės ryšiais ir teisės aktų

nustatyta tvarka tampa vieninteliu valdos valdytoju, ir kuris projekto įgyvendinimo metu įsipareigoja tapti jaunučiu ūkininku bei atitikti Strateginio plano 4.1.5 dalies nuostatas.

Pasitraukiančiam iš žemės ūkio veiklos ūkininkui (fiziniam asmeniui):

kuris savo vardu, kaip valdos valdytojas, yra įregistravęs žemės ūkio valdą ir vykdo pieninės ir (arba) mėsinės gyvulininkystės veiklą (išskyrus bitininkystę), bei paraiškos pateikimo metu yra sulaukęs Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyto senatvės pensijos amžiaus arba yra jaunesnio amžiaus, tačiau susirgęs sunkia liga, įtraukta į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą sąrašą, ir perduoda ūkį.

Tais atvejais, kai ūkinė veikla vykdoma naudojant keliems asmenims (bendraturčiams) priklausančią turtą (pvz. žemę, pastatus ar kitą turtą), parama teikiama vienam iš žemės ūkio veiklos pasitraukiančių ūkininkų, atitinkančiam nustatytas sąlygas.

Tinkamumo sąlygos, reikalavimai ir įsipareigojimai:

Bendros sąlygos

1. Pareiškėjas ir (arba) projektas turi atitikti bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nustatytus Strateginio plano 4.7.3 dalyje (kai taikoma).
2. Tais atvejais, kai ūkinė veikla vykdoma naudojant keliems asmenims (bendraturčiams) priklausančią turtą (žemę, pastatus ar kitą turtą), turi būti gautas visų bendraturčių rašytinis sutikimas dėl šio turto perdavimo ir su tuo susijusių teisių bei pareigų perleidimo.
3. Perduodamo ūkio perėmimo faktas turi būti įformintas teisės aktų nustatyta tvarka, nuosavybės ir (ar) valdymo teisės pasikeitimas turi būti įregistruotas valstybės registruose įgyvendinimo taisyklėse nustatytas terminais.
4. Pareiškėjas įsipareigoja tapti vieninteliu perimto ūkio valdos valdytoju.
5. Perduodamas ūkis:
 - 5.1. paraiškos pateikimo metu turi būti registruotas teisės aktų nustatyta tvarka ne trumpiau kaip 5 metus;
 - 5.2. pasitraukiantis iš žemės ūkio veiklos ūkininkas turi būti nepertraukiamai vykdęs žemės ūkio veiklą ne trumpiau kaip paskutinius 5 metus iki paraiškos pateikimo dienos;
 - 5.3. žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas standartinės produkcijos (SP) verte, paraiškos pateikimo metu turi būti ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 30 000 Eur;
 - 5.4. ekonominio dydžio potencialas (planuojamas žemės ūkio valdos ekonominis dydis), išreikštas SP verte, turi būti ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 30 000 Eur.

Ūkio perdavimo reikalavimai

1. Pasitraukiantis iš žemės ūkio veiklos ūkininkas įsipareigoja:
 - 1.1. perduoti ūkio perėmėjui visas su ūkiu susijusias teises ir pareigas (ūkinės veiklos vykdymui naudojamą turtą ir jo naudojimo teises);
 - 1.2. nuo ūkio perdavimo įregistravimo teisės aktų nustatyta tvarka dienos nevykdyti gamybinės žemės ūkio veiklos, negauti su ja susijusių pajamų ir neteikti paramos paraiškų tiesioginėms išmokoms ar kitai žemės ūkio veiklai skirtai paramai gauti, išskyrus žemės ūkio veiklą, vykdomą tik savo asmeniniams poreikiams (saviūkiui).

Ūkio perėmimo planas ir veiklų įgyvendinimas

1. Pagal pirmąją ir antrąją veiklą ūkio perėmimo organizavimas ir patirties perdavimas turi būti įgyvendinamas pagal patvirtintą ūkio perėmimo planą.
2. Ūkio perėmimo plane turi būti numatyta bent:
 - bendradarbiavimo sąlygos;
 - ūkio situacijos vertinimas;
 - ūkio perdavėjo įsipareigojimas nutraukti veiklą po ūkio perdavimo;
 - teisių ir įsipareigojimų perdavimo etapai;
 - įsipareigojimai pagal pirmąją veiklą (patirties įgijimo ir kompetencijų ugdymas ir kt., kai taikoma);
 - aiškus susitarimas dėl žinių ir praktinių įgūdžių perdavimo proceso;

- veiklos plėtros aprašas;
- pagrįstas planuojamų būtinųjų prisitaikymo investicijų poreikis (kai taikoma);
- planuojami tarpiniai ir galutiniai ūkinės veiklos rezultatai;
- kiti priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatyti reikalavimai.

3. Parama prisitaikymo investicijoms teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žvejybos ir akvakultūros produktus) gamybai, taip pat valdoje pagamintų ir (ar) užaugintų produktų apdorojimui ir (ar) perdirbimui. Apdorojimo ir perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas gali būti produktas, patenkantis ir nepatenkantis į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą.

Pajamų palaikymo išmoka

- Pasitraukiančiam iš žemės ūkio veiklos ūkininkui mokama pajamų palaikymo išmoka. Kai ūkį valdo keli asmenys (bendratūrčiai), išmoka skiriama tik vienam iš jų: 24 mėnesių – mėnesinė išmoka, atitinkanti Valstybės duomenų agentūros skelbiamą vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį (paraiškos pateikimo metu). Ši išmoka mokama tik po to, kai ūkis teisės aktų nustatyta tvarka perduotas ir įregistruotas pareiškėjo (ūkio perėmėjo) vardu.

Apibrėžkite reikalavimus atitinkančią paramos rūšį (be IAKS) arba įsipareigojimus (su IAKS) ir kitas prievoles

Parama teikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 73 (3) straipsnį:

- kompensuojant gavėjo faktiškai patirtas tinkamas finansuoti išlaidas;

- taikant fiksuotuosius vieneto įkainius:

- pajamų palaikymo išmokai pasitraukiančiam asmeniui (įskaitant visus darbuotojui ir darbdaviui privalomus mokėti mokesčius);
- notaro ir valstybės registru (Registru centro) paslaugų išlaidoms;
- mokymų ir kompetencijų ugdymo išlaidoms, taikant Strateginiame plane kitoms intervencijoms nustatytus vieneto įkainius;
- būtinosioms prisitaikymo investicijoms, finansuojamoms pagal antrąją veiklą, taikant Strateginiame plane kitoms investicinėms intervencijoms nustatytus vieneto įkainius.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo arba kompensacijų permokų toms pačioms investicijoms, remiamoms pagal I BŽŪP ramstį, parama pagal šią intervencinę priemonę nebus teikiama. Mokėjimo agentūra turimoje projektų duomenų informacinėje bazėje patikrins projektą pagal pareiškėją, investicijų rūšį, projekto įgyvendinimo vietą.

Parama investicijoms pagal šią intervencinę priemonę nebus teikiama nustačius dvigubą finansavimą. Mokėjimo agentūra turimoje projektų duomenų informacinėje bazėje patikrins projektą pagal pareiškėją, investicijų rūšį, projekto įgyvendinimo vietą.

6. Atitinkamų bazinių elementų nustatymas

6. Atitinkamų bazinių elementų (atitinkamų GAAB, teisės aktų nustatytų valdymo reikalavimų (toliau – VR) ir kitų privalomų nacionalinės ir Sąjungos teisės aktų nustatytų reikalavimų) nustatymas (kai aktualu), konkrečių atitinkamų įsipareigojimų pagal VR aprašymas ir paaiškinimas, kaip įsipareigojimas viršija privalomus reikalavimus (kaip nurodyta 28 straipsnio 5 dalyje, 70 straipsnio 3 dalyje ir 72 straipsnio 5 dalyje)

Netaikoma

7. Paramos / sumų / apskaičiavimo metodų forma ir norma

Paramos forma

☒ **Dotacija**

☐ **Finansinė priemonė**

Išmokos rūšis

☒ paramos gavėjo faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas

☒ vieneto įkainiai

☐ vienkartinės išmokos

☐ finansavimas taikant fiksuotąsias normas

Nustatymo pagrindas

Pajamų palaikymo išmoka pasitraukiančiam iš žemės ūkio veiklos ūkininkui (įskaitant visus darbuotojui ir darbdaviui privalomus mokėti mokesčius), nevirsijanti Valstybės duomenų agentūros skelbiamo vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio (24 mėnesių), taikant fiksuotąjį įkainį pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 straipsnio 1 dalies b punktą.

Notaro ir valstybės registru (Registru centro) paslaugų išlaidos, taikant fiksuotąjį įkainį pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 straipsnio 1 dalies b punktą.

Patirties įgijimo ir kompetencijų ugdymo išlaidoms apmokėti bus taikomi fiksuotieji įkainiai, kurie bus nustatyti vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 str. 2 d.

Supaprastintų išlaidų apmokėjimo būdas, taikant fiksuotąjį vieneto įkainį pagal Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83(1)(b) straipsnį, taikomas išlaidoms, nustatytoms Strateginiame plane kitoms intervencijoms.

Paramos aprėptis gavėjo lygmeniu

Mažiausias paramos intensyvumas – 20 proc. (išskyrus atvejus, kai paramos gavėjas ir partneris (-iai) prašo ar sutinka dėl mažesnio paramos intensyvumo taikymo).

Didžiausias paramos intensyvumas:

iki 100 proc. – išlaidoms, susijusioms su konsultavimo ir perėmimo organizavimo paslaugomis, pasitraukiančiam iš žemės ūkio veiklos ūkininkui, patirties įgijimo ir kompetencijų ugdymu;
iki 80 proc.– būtinosioms prisitaikymo investicijoms.

Papildomas paaiškinimas

Netinkamos finansuoti išlaidos:

1. trumpalaikio turto įsigijimas;
2. transporto priemonių, išskyrus žemės ūkio techniką ir transporto priemones žemės ūkio produktų gabenimui, įsigijimas;
3. žemės ūkio gamybos teisių pirkimas;
4. teisių į išmokas pirkimas;
5. žemės pirkimas;
6. gyvūnų pirkimas, vienmečių augalų pirkimas ir jų sodinimas;
7. skolos palūkanos, išskyrus susijusias su dotacijomis, suteiktomis kaip palūkanų subsidija ar garantinio mokesčio subsidija;
8. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant teisės aktuose nustatytos pirkimo tvarkos;
9. esamų paskolų refinansavimo išlaidos;
10. saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geoterminio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos, išskyrus atvejus, kai nurodytos investicijos susijusios su statomo ar rekonstruojamo gamybinio statinio poreikiais (pardavimui skirta energija neremiamą);
11. kitos intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse numatytos išlaidos.

8. Informacija apie valstybės pagalbos vertinimą

Intervencinė priemonė nėra priskirta SESV 42 straipsnio taikymo sričiai ir dėl jos turi būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas:

☐ Taip ☐ Ne ☒ Mišrus

Investicijoms, susijusioms su produktų apdorojimu ir perdirbimu, kai galutinis produktas nepatenka į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą, taikoma *de minimis* pagalba.

9. Papildomi klausimai / informacija apie intervencinės priemonės rūšį

Netaikoma

10. PPO reikalavimų laikymasis

„Žalioji dėžė“

PPO 2 priedo 11 dalis

Paiškinimas, kaip intervencija atitinka atitinkamas PPO susitarimo dėl žemės ūkio 2 priedo nuostatas, kaip nurodyta šio reglamento 10 straipsnyje ir šio reglamento II priede („žalioji dėžė“)

1. Teisė gauti paramą pagal šią priemonę nustatoma remiantis aiškiai apibrėžtais kriterijais;
2. Mokėjimų suma bet kuriais konkrečiais metais nesusijusi su produkcijos rūšimi arba apimtimi;
3. Mokėjimų suma bet kuriais metais nesusijusi su vietinėmis ar tarptautinėmis kainomis, taikomomis bet kokiai gamybai;
4. Mokėjimai mokami tik už laikotarpį, būtiną investicijoms, kurioms jos teikiamos, realizuoti;
5. Priemonė neįpareigoja ir nenurodo žemės ūkio produktų, kuriuos gavėjai turi gaminti.

11. Šiai intervencinei priemonei taikoma (-os) įnašo norma (-os)

Regionas	Straipsnis	Taikytina norma	Mažiausia norma	Didžiausia norma
LT - Lietuva	91(2)(a) - Mažiau išsivystę regionai	85,00%	20,00%	85,00%
LT - Lietuva	91(2)(d) - Kiti regionai	43,00%	20,00%	43,00%

12. Planuojamos vienetų sumos. Apibrėžtis

Planuojama vieneto suma	Paramos rūšis	Įnašo norma (-os)	Planuojamos vienetų sumos rūšis	Regionas (-ai)	Rezultato (-ų) rodiklis (-iai)	Ar vieneto suma nustatyta remiantis perkeltomis išlaidomis?
KPP24būp - Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas	Dotacija	91(2)(a)-LT-85,00% 91(2)(d)-LT-43,00%	Vidutinė		R.36	taip

Vieneto sumos vertės paaiškinimas ir pagrindimas

KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas

Visais metais taikoma vidutinė vieneto suma nustatyta atskirai pagal veiklas:

- pagal pirmąją veiklą – 70 000 Eur vienam projektui;
- pagal antrąją veiklą (su prisitaikymo investicijomis) – 270 000 Eur vienam projektui.

Pagal pirmąją veiklą nustatyta 70 000 Eur vidutinė suma vienam projektui pagrįsta numatomu projektų mastu ir planuojamų veiklų pobūdžiu. Kadangi analogiška intervencija Lietuvoje anksčiau nebuvo įgyvendinta, suma nustatyta remiantis rinkos duomenimis apie konsultacinių, žinių ir patirties ir bendradarbiavimo veiklų kaštus, panašių, mažos apimties bendradarbiavimo projektų finansavimo praktika, proporcingumo principu, siekiant užtikrinti pakankamą projekto apimtį rezultatams pasiekti ir kartu išlaikyti valdomą administracinę naštą. Numatyta 70 000 Eur suma laikoma pakankama veikloms įgyvendinti, atitinkancia planuojamą intervencijos intensyvumą ir realias rinkos sąlygas.

Pagal antrąją veiklą, apimančią investicijas, 270 000 Eur vidutinė suma nustatyta kaip vidutinė paramos suma vienam projektui, atsižvelgiant į 2014–2020 m. Lietuvos kaimo plėtros programos įgyvendinimo patirtį, panašių priemonių paramos duomenis, potencialių pareiškėjų investicinius poreikius bei kainų lygio pokyčius. 2021–2022 m. pagal veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ ūkiams, kurių ekonominis dydis (SP) iki 30 000 Eur, vidutinė skirta paramos suma sudarė apie 250 000 Eur. Jaunųjų ūkininkų finansavimo poreikio apklausos (2021 m.) duomenimis, ūkių, kurių SP 8 000–30 000 Eur, vidutinė planuojamų investicijų vertė siekė apie 100 000 Eur (ESTEP, finansinių priemonių ex-ante vertinimas). Taip pat atsižvelgta į spartų prekių ir paslaugų kainų augimą (2022 m. vidutinė metinė infliacija – 18,5 proc.), kuris daro reikšmingą įtaką investicijų vertei.

Nustatytos vidutinės sumos laikomos proporcingomis planuojamiems projektų mastams ir pakankamomis siekiamam intervencijos efektyvumui užtikrinti.

13. Planuojamos vienetų sumos. Finansinė lentelė su produktu

Planuojama vieneto suma	Finansiniai metai	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iš viso 2023–2029 m.
KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 1 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)	0,00	0,00	0,00	0,00	500 000,00	500 000,00	000 000,00	100 000,00
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.32 (vienetas: Veiksmas)	0,00	0,00	0,00	0,00	7,00	7,00	0,00	Suma: 14,00

KP24būp – Paramos suma projektui – žemės ūkio subjektų bendradarbiavimas (pagal 2 veiklą) (Dotacija – Vidutinė)	Planuojama vieneto suma (visos viešosios išlaidos eurai)	0,00	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00	5 000 000,00
	Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma (kai taikoma) (EUR)								
	O.32 (vienetas: Veiksmas)					9,00	9,00	0,00	Suma: 18,00
IŠ VISO	O.32 (vienetas: Veiksmas)					16	16		Suma: 32,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (visos viešosios išlaidos eurai)					3 000 000,00	3 000 000,00		6 000 000,00
	Orientacinis metinis finansinis asignavimas (Sąjungos įnašas eurai)					1 149 000,00 2 298 000,00	1 149 000,00 2 298 000,00	0,00	4 596 000,00
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (taikoma 95 straipsnio 1 daliai pagal 73 ir 75 straipsnius) (Visos viešosios išlaidos EUR)								
	iš kurių suma, reikalinga įvykdyti XII priede nurodytą mažiausio finansinio asignavimo reikalavimą (Sąjungos įnašas EUR)								

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 188675190, Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos komiteto, patvirtinto vyriausybės 2022 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 960, 2026 m. birželio 16 d. posėdžio protokolas
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-06-30 Nr. 8D-314
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Povilas Valteris, Vyriausiasis specialistas, Europos Sąjungos paramos programų stebėsenos ir vertinimo skyrius
Sertifikatas išduotas	POVILAS VALTERIS, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-29 15:22:47 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-06-29 15:23:01 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-06 09:44:31 – 2029-05-05 09:44:31
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Andrius Palionis, Laikinai einantis žemės ūkio ministro pareigas
Sertifikatas išduotas	ANDRIUS PALIONIS, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-30 00:25:34 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-06-30 00:25:49 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	MD CA, Migracijos departamentas prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-01-06 08:32:43 – 2030-01-05 08:32:43
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	3
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-06-30 08:09:45)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-06-30 08:09:45 DBSIS